SUSCRIPCIÓ
Barcelona . Una pesseta al mes
Espanya . . 4'50 pessetes al trimestre
Extranger . 9'00 Id. Id.
Pagant per anys, una pesseta de rebaix

EL : POBLE : CATALÀ

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
CARRER DE SANT PAU, 6, PRINCIPAL
IMPREMPTA
CARRER DE FORTUNY, NÚM. 3 TERS
TELÈFONS
REDACCIÓ, 723 - - IMPREMPTA, 2.238

ANY X.-NUM. 3,172 | BARCELONA, DIJOUS 20 DE NOVEMBRE DE 1913 | UN NÚMERO, 5 CÉNTIMS

Dr. CAMPS Vies urinaries (ronyó, próstata, etc.) Ronda Universitat, 14, principal. De 3 a 5.

R. NOGUER I COMET. - ADVOCAT Despatx: Baixada Sant Miquel, 5, primer. Consulta de 4 a 6. Telèfon 2.370

Les "classes conservadores,,

Algunes entitats patronals, i és de creure que ho aniràn fent totes, han acordat visitar a En Weyler per a mostrar-li la satisfacció amb que veuen la seva permanencia en la Capitanía general de Catalunya. Els individus d'aquelles entitats no van a parlar a En Weyler perquè li concedeixin un valor intel-lectual, ni el conceptuin un general militar, amb tàctica i procediments guerrers; és més, la majoría el deuen judicar poc amic de les reivindicacions de Catalunya, però En Weyler, diuen ells, és severíssim, rigurós, sofoca immediatament el desordre material, pega fort i sense contemplacions. Per això convé que estigui a Barcelona, així no hi hauràn desordres pels carrers, perquè, pobre del que's mogui, damunt de ell caurà tot el pes de la llei, encarnada en un maüser.

En general raonen d'aquesta manera les «classes conservadores», sense ni tant sols averiguar si és certa la fama de valentía que atribueixen al general. Lo pitjor, empró, és que raonin de tal modo, perquè suposa en ells una absoluta carencia de sentit ètic i una manca de previsió. No en tenen prou amb la disciplina militar i amb el compliment prudencial o extricte de la llei d'ordre públic; quan l'obrer reclama i per a reclamar se surt malhauradament dels camins legals; quan el poble protesta indignat i esclata en inconscients moviments no permesos per la llei, cal aplicar, no la correcció adecuada i serena, sinó la brutalitat, segons aquestes «clases conservadores».

Damunt del poble i de l'obrer és precís llançar-hi els esquadrons sense mires de cap mena. La força bruta, el pegar fort, ben fort, heu's aquí la divisa, però la divisa immoral i imprevisora.

Amb En Maura passa un cas idèntic però a l'inversa: En Maura, per a les «classes conservadores» és honrat, sant, auster, i bon governant, però quan «ell és al poder, tiren bombes»; doncs que pugi qualsevol, un deshonrat, un ignorant, mentre el soroll no destorbi la quietut dels interessos creats.

Ben dolorosa és aquesta consciencia. Denota una psicología pervertida; tant pervertida com la que sojorna en els esperits sistemàticament revolucionaris. Entre'ls revolucionaris «enragé» i els guardadors de la pau material, transitoria, apoiats en la divisa del «pegar fort», hi existeix el mateix grau d'imperfecció, de fals humanitarisme, de capacitat progressiva, amb una sola diferencia: en que'ls primers, quan no són teòrics, no tenen educació ni instrucció, i la seva ànima sent tot el flagell de les injusticies socials.

Les «classes conservadores», les que així raonen, temen massa i preveuen poc. Obliden que les baionetes i els maüsers mantenen durant un o dos o més anys la pau material, però que'l desordre moral es fa més intens i al cap-de-vall esclata amb més força i allavors ningú l'atura, ni aquella simplista i salvatge divisa que innecessariament havía fet la por, circumstancialment, aparentment.

C. i V.

La frèvola gasetilla

Volcans productius

Qui no s'ha entemit piadosament llegint les apoteòsiques desgracies que causa una erupció volcànica? Les laves ardents, baixan a rius sobre'ls camps, (pobres cullites!) entrant a les viles (pobres cases, pobres vilatans!); la sinistra pluja de cendra; els llargs estremiments de la crosta terraquia... Commou, commou tot això.

Però, d'avuí en davant, caldrà no deixar-se arrocegar massa aviat per aquestes inclinacions sentimentals. Sembla que'ls terribles volcans tenen també certes bondats força apreciables. La darrera erupció de l'Etna va valdre als sicilians la visita de set mil turistes que'ls deixaren sis mil-lions de guany.

I vetaquí que l'Etna s'ha desentés d'aquesta protecció magnànima i fogosa. L'Etna no raja; l'Etna s'ha ensopit. I la miseria s'escampa per aquelles terres de Sicilia.

Un diari de Catania se'n plany amargament i llança tota la culpa als poders públics. Diu: «Es ben cert que posseim una font inestimable de riquesa. Mes, cal que'l Govern, no tingui la calma d'esperar que sigui completament extingida»

Potser els bons sicilians desitgen que l'Estat s'ocupi de mantenir encesa l'enorme fornal de l'amable volcà i que de tant en tant hi engegui un borncastell de focs artificials... Ells, els sicilians, ja faràn com que's tracta d'una erupció autèntica... Però resultaría cara semblant estratagema. L'Estat no s'hi embolicaría. Serà, doncs, qüestió de que cerquin alguna fortaempresa un xic fantàstica... Ben portat, amb una intensa propaganda, pot resultar negoci de grans profits. L'Etna és un volcà de fama; no són romansos! Jo no sé pas en quants versos dolents ha servit per a inflamades metàfores.

KARL

CASA MARTÍ
REGALS: Joiería, Piatería, Rellotgeria
Objectes d'art, Màquines fotogràfiques, porcelanes, mobles, etc., etc., a preus sens competencia i de veritable ocasió. Estalvía temps diner tota persona que là operacions en la mateixa. - Unica a Barna. St. Pau 23.

De Politica

Notes i comentaris

Conferencia d'En Layret

El dissabte vinent a la nit, el nostre estimadíssim amic, l'il-lustre prohom de l'Esquerra Catalana, don Francesc Layret, donarà una conferencia a Berga, disertant sobre'l tema «Democracia i Llibertat.»

Banquets electorals

Els regionalistes efectúen una pila de banquets per a celebrar les victories electorals un a En Bofill i Matas, altre als del districte segón, un a En Cararach, altre a En Segura i Andreu, etc.

Els radicals, per no ésser menys, també n'organitzen dos: un en honor dels candidats del districte quint i altre pel del districte primer.

Joventut de C. N. R. de Gracia

Aquesta Joventut convoca a totes les Joventuts del partit a una reunió que tindrà lloc en nostra entitat, dissabte dia 23 del corrent, a dos quarts de dèu de la nit, per a tractar de l'organització d'una festa nacionalista.

Aquesta Joventut espera de totes les de la nostra comunió política que assistiràn a l'esmentada reunió amb el sol objecte de procurar una organització perfecta.

Varies

Hem sentit assegurar que's tracta de constituir una agrupació de joves que's proposarà seguir incondicionalment la política que encarna don Antoni Maura, amb absolut allunyament de l'actual Govern.

Amb el fi de que aquests elements puguin trobar-se representats en la propera assamblea maurista de Bilbao, els treballs de reorganització es portaràn ràpidament.

—Ha ingressat en el partit radical l'exdiputat a Corts per Granada don Lleonard Ortega.

En una carta al senyor Lerroux, li diu: «Separado de la Unión y de la política activa desde hace tres años, muerto Sol y Ortega, sin compromisos políticos con nadie ni con nadie, desorientadas en los presentes días las muchedumbres republicanas, creo con sinceridad que únicamente el partido que tú acaudillas puede ofrecer a los anhelos de los que creemos que la redención patria está esencialmente contenida en la implantación de la República, caminos definidos y soluciones concretas.»

Quan la Solidaritat, aquest senyor pretenía ésser senador solidari per Catalunya.

Vergonyes nacionals

L'ensenyança a Espanya

En la col-lecció de cartogrames i diagrames exposats en els salons de Museu Pedagógic Nacional, n'hi ha un de sumament interessant i eloqüent, puig en ell se demostra gràficament que fins molt avançat el segle XXII, o sigui d'aquí doscents anys, Espanya no entrarà en el concert cultural del món. I si jutgem per la marxa iniciada durant aquests darrers anys, s'endarrerirà encara més aqueixa data.

El susdit cartograma representa en cada provincia la proporció de 100 nois d'edat obligatoria (sis a dotze anys) que, segons datos oficials, se matricularen en escoles públiques i privades i les d'aquells que no apareixen inscrits en els registres de matrícula. El quadre no pot pas ésser més trist.

Apareixen en el quadre d'honor amb mínimes proporcions mitges de «no matriculats» les provincies de Valladolid (9 per 100); Burgos i Logroño, 14 per 100; Soria, 16 per 100; Avila, 17 per 100; Càceres, 18; Avila; 19 per cada centenar de nois que deuen entrar a les aules.

A les susdites provincies, totes elles de la planuria castellana vella, amb excepció de Càceres i d'escaç territori realment basc, perquè Alava té moltes terres que foren de Castella — la Rioja alavesa — venen, en ordre ascendent, amb tipus de terme mig, a partir del 21 per 100 de no matriculats que tenen Salamanca i Nabarra, per a deixar les màximes proporcions, entre altres de 50, 63, 64, 67 i fins el 68 per 100, a les extenses regions del litoral mediterrani — exceptuant Catalunya, naturalment — l'Andalusía occidental, Canaries i Galicia.

Davant d'això, un deu preguntar-se ¿Que podem esperar d'aquestes generacions en plè segle XX? Perquè oficialment resulta que a Espanya sols el 58 per 100 dels nois de sis a dotze anys se matriculen per a anar a l'escola.

I no parlem ara de l'escàs professorat. A Càceres, un sol mestre cuida de l'educació de 150 nois. I no parlem tampoc de les condicions higièniques perquè hauríem de descriure quadres i escenes vergonyoses, puix com diu molt bé un escriptor i conegut pedagog, la majoría de les escoles públiques d'Espanya no son més que «cementiris de l'infancia». D'això per a vergonya nostra, no se'n salva Catalunya.

Empró... qui pensa en el problema cultural tenint el problema del Marroc, la feliç resolució del qual té de salvar (?) a Espanya?

Dr. Serrallach VIES URINARIES I RONYONS 12 a 2 y 6 a 7. Pelai, 40. Consulta económica, de 7 a 9, Jovellanos, n.º 9.

ECOS

QUAN a Madrid una aristòcrata de equivocades costums va promoure en el teatre de la Sarçuela de Madrid, un enorme escàndol amb una de les tiples, feu preguntat En Rusiñol per lo que hauría succeit a Barcelona, si semblant espectacle s'hagués produit en la nostra ciutat.

En Rusiñol, respongué senzillament:

—Hauríen cremat un tramvía.

Perquè el tramvía ha esdevingut el substitut de la caseta de consums. No és que la supressió dels tramvíes hagi estat incorporada als programes democràtics, sinó que'l poble en les seves ires sentimentals té segons les èpoques un blanc inmutable per a les seves agressions. El poble no cridarà ¡abaix els tramvíes!, però els cremarà. ¿Perquè? Perquè manen. Sab que cap criatura aixafada, que cap vell laminat, que cap home o dòna mutilats, han obtingut una responsabilitat penal de la companyía, ni una indemnització per a les víctimes. Sab també que en la premsa hi ha sempre un silenci per a les empreses tramviaries i que si en els periòdics és un feix de passes el silenci, en el municipi són raons poderoses. Se sab tot això i que'n el tramvía s'hi passeja un orgull, i quan se produeix una manifestació tumultuaria, una vaga violenta o la terra queda tacada de sang, com ahir, el bon poble apedrega els tramvíes, els volca, i devegades, com una purificació, com una venjança per les carnes segades, pels caps aixafats, per les carns arrocegades que mai obtingueren justicia, les flames pugen al cel a l'igual que una foguera votiva dedicada als déus.

Si arriba a manar En Maura, ahir hi hauría hagut una lluita popular al carrer d'En Balmes. Quan en el poder s'asseu un tirà, sorgeix tant fàcilment un Camil Desmoulins damunt un banc del carrer, arengant contra els poderosos que deixen darrera seu cadavres d'infants... Per això les revoltes futures que abans s'iniciaven davant d'una caseta de consums, començaràn ara entorn d'un tramvía. D'un tramvía o d'un automòbil...

—o—

QUAN la força pública pacificà el carrer d'En Balmes, entràrem a la estació del tramvía per a saber si circulaven els convois novament. Sobre la taquilla un lletrero deia:

«No se de Pachan Billetes por estar ben terrumpida la Bía.»

Teníem un misto encès i estiguérem a punt de cremar lletrero i taquilla. Uns anglesos, al nostre costat, reien del lletrero.

Els lletreros aquests els dèu fer posar així la companyía per a que's de fòra creguin en la nostra barbarie o per a que nosaltres, rient-nos, oblidem la pobra criatura feta a troços.

—o—

NO fa molt temps la benemèrita «Catalana d'Edicions», ens donava un llibre que feu escriure llargues crítiques. El llibre era d'un home d'estudi, d'un home sense consagracions populars, del doctor Turró. i l'obra «Origens del Coneixement». El llibre quedà consagrat per la crítica. Catalunya tenía un altre motiu per a confiar amb ella i amb els séus homes.

Ara, En Turró i l'obra acaben de triomfar a París. La casa Alcau, una de les més importants cases editorials de París, acaba de llançar al mercat «Origens del Coneixement», curosament traduida i esplèndidament editada.

Després de l'alemany, per qual permís de traducció va cobrar el doctor 20,000 marcs, l'obra serà llegida en francès i no dubtem que demà ho sigui en italià i en anglès, donant la volta per tot Europa i amb ella el nom del seu autor i el de Catalunya.

—o—

JA hem dit alguna vegada que «La Vanguardia» és el que'ns plau més dels diaris barcelonins. Per això la reptem de tant en tant. Avui n'és dia.

Un escriptor encegat com una alosa pels mirallets dels articles del senyor M. S. Oliver se llença avui a la defensa del senyor Maura.

L'article del senyor don Martí Camprubí, s'acaba així:

—«Volverá Maura, como Napoleón de su isla solitaria.»

Home! justos, per a anar a Waterloo. Senyor Camprubí! senyor Camprubí...! I vostè, senyor Oliver! Com deixa passar aquestes divagacions històriques? Bé és veritat que un admirador del senyor Maura, el qual ignora què era la llacuna Estigia, bé pot no saber que de l'illa d'Elba a Waterloo, no hi ha més que uns quants dies.

A segona plana: Informació de Barcelona i Espectacles.

Palau de la Música Catalana

Recital de violoncello,
Aurelia Sancristofol

Bones noves ne teníem d'aquesta gentil artista, noves que vegèrem plenament confirmades en el concert que'ns donà dies enrera.

La senyoreta Sancristofol presentà un programa força interessant: «Sonata en la menor» Marcello; «Sonata en re menor» Veracini, que digué força bé, imprimint a ambdugues obres, un segell força personal.

«Suite en re menor» i «Sonata en sol menor» de Bach, foren lo gros del programa, sortint-se'n la senyoreta Sancristofol d'una manera remarcable, si bé per a aquestes obres li manca força, experiencia i escola.

«Papillons» de Fauré; «Romança» Edgmar; «Schergo» Sakaloff; «Balada» Brahms i «Preludi» de Linding, foren altres tantes obres on demostrà lo molt que val.

La senyoreta Sancristofol, és tot un temperament; té ànima d'artista i en certs moments adquireix un personal relleu digne de notar-se. Llàstima (i d'això no'n donem la culpa a ella), que hagi sigut ensenyada amb tant pèssima escola.

Sempre hem trobat en els deixebles de violoncello de l'Escola Municipal de Música, la manca absoluta de lo que podríem dir-ne una «veritable escola»

Hi han coses que no les comprenem i aquesta és una d'elles; si la plaça de professor de violoncello va adjudicar-se en temps en que la sol-licitaren En Pau Casals, En Lupresti, En Castro i altres, sembla que'l mestre a la que va adjudicar-se, el senyor Solé, hauría de seguir una escola o altre i a jutjar pels deixebles que li coneixem, salvant els mèrits naturals de cada un, trobem que no deu seguir-ne cap.

La senyoreta Sancristofol, pensionada per l'Ajuntament, diu que va a París a perfeccionar-se. Trobem que fa molt bé, doncs allà segurament trobarà professors bons, (com també n'hi han a Barcelona, no obstant), que li podràn treure tots els defectes d'escola que avui posseeix que són molts i ajudada del séu ferm temperament artístic, no és de dubtar que assolirà'l lloc que li pertoca i que sens dubte no aconseguiría mai, per molts anys que assistís a les classes de violoncello de l'Escola Municipal de Música.

Així com he dit repetides vegades que m'ocuparía un día de l'ensenyança que's dóna al Conservatori del Liceu i del séu professorat, també parlaré algún día de coses de l'Escola Municipal de Música, on hi ha professors (per sort rarissims) que creiem que detenten llocs que altra gent amb més mèrits i més ciencia, podríen desempenyar. No sempre ens hem de topar amb recomanacions d'alcaldes i cacics.

I que no hi guanyaríen pas poc, l'Art i els deixebles!

HOLTZ

CABALLERS
Per **20** pessetes, en els Magatzems **EL BARATO**, poden comprar un magnífic abric, panyo superior, dugues cares.
PREU FIXE

L'Universitat Popular de la Corunya a Barcelona

No en va el temps avança i la cultura estableix corrents de confraternitat entre els pobles. En l'Ateneu Enciclopèdic Popular s'ha rebut de la Corunya una atenta i llarga comunicació anunciant una exemplar gestió cultural. Es tracta de que l'Universitat Popular de dita capital gallega, excel-lent entitat compendiadora de l'intel-lectualisme corunyenc té últimada per als dies del vintitrés al vintiset de l'actual, una excursió amb caràcter científic a nostra ciutat.

Formada l'Universitat Popular de La Corunya per catedràtics, advocats, professos mercantils, mestres, metges, periodistes, comerciants, artistes, industrials, etc., fa més de set anys que labora per la cultura popular, sostenint classes, donannt conferencies, sessions de música, de projeccions i de lectura de troços escullits i comentats, organitzant metòdiques visites a fàbriques, museus, establiments d'ensenyança, monuments, etc., tenint ja fetes excursions de caràcter educatiu a Betanzos, Ferrol, Santiago, Lugo, Santander, Bilbao i San Sebastián.

Es de creure que apart de l'Ateneu Enciclopèdic Popular que, a pesar de la pertinaç estretor financiera que travessa, es proposa, esgons notícies, obsequiar als que a La Corunya sostenen els séus mateixos ideals, les entitats barceloneses que poden i funden sa actuació en demostrar la cultura de nostre poble, entitats com per exemple, el Centre Excursionista de Catalunya, l'Associació de la Premsa, la d'Atracció de Forasters, l'Orfeó Català, el Centre Autonomista de Dependents del Comerç, posades previament d'accord amb l'Enciclopèdic, o per separat, organitzaràn quelcom que satisfaci als excursionistes gallegs els fervents desitjos de conèixer d'aprop als catalans.

Es diu que venint amb els de l'Universitat Popular de La Corunya, el séu docte president, el professor don Angel del Castillo i una representació oficial de l'Ajuntament de la capital gallega en avinentesa sessió de nostre Municipi, s'adoptarà algún accord consistorial encaminat a preparar una digna acullida als que de tant lluny vénen per a estrenyer cordials relacions de mutua simpatía i de cultura.

Els elements de la societat barcelonesa Colonia gallega, també es disposen a obsequiar als excursionistes.

El succés d'ahir

El tramvía de Sarriá mata a un noi, destroçant-lo.- El públic s'amotina, trenca els vidres de varis cotxes i intenta cremar-ne d'altres.

Altra vegada una desgracia ocasionada pel tren-tramvía de Sarrià, ha commogut als ciutadans, fent explotar l'indignació popular.

La desgracia d'ahir rebassà la mida d'altres incidents i el poble s'amotinà.

Cent, mil vegades s'ha llamentat la premsa de lo que succeeix amb aquesta ditxosa companyía. Els «trens» pugen i baixen pel carrer d'En Balmes, amb velocitats temeraries, sense afluixar per a res la marxa al passar els carrers trasversals.

La culpa de tot la té la companyía que no mira altres interessos que'ls séus i que obliga a observar uns horaris verament impropis d'un tramvía, als conductors. Succeeix que dits conductors, apremiats pels horaris, sempre amb la menaça d'un càstig, van amb l'única idea de fer camí. I per això la velocitat amb que marxen sempre.

Barcelona no deu permetre tal estat de coses. Es una cosa quasi còmica donar a un tramvía que surt del cor de la ciutat el títol de tren. Però això és lo que sembla que dóna dret a la companyía a fer ús de velocitats boges als séus combois, en una via concorregudíssima de Barcelona.

Nosaltres protestem i amb nosaltres protestaràn tots els ciutadans de tals abusos.

Si aquesta línia té caràcter de tren que se la faci soterrània, si no que se l'obligui a moderar la marxa dels veícols en tot el trajecte del carrer d'En Balmes; si té caràcter de tramvía que se la subjecte a la llei comú.

A quarts de tres d'ahir a la tarde un tramvía dels que van de la Plaça de Catalunya a Sarrià, passant pel carrer de Balmes, agafà a un nen d'uns deu anys, el qual quedà completament destroçat.

El fet tingué lloc cantonada al carrer de Valencia.

Als crits donats pel públic que presencià tant horrible succés, es detingué el tramvía un instant, el precís per a que'l cadavre es desprengués de l'eix en que anava penjat i emprengué de nou la marxa, perseguit pels transeunts que no paraven d'apedregar el cotxe.

Arrocegant, el cadavre anà des del carrer de Valencia al d'Aragó.

L'indignació era general. Un tramvía ascendent fou desseguida aturat i els seus vidres esmicolats. Els empleats i els passatgers que portava fugiren de la manera que els fou possible.

Mentrestant el públic que corría darrera el veícol causant de la desgracia arribava a l'estació de la Plaça de Catalunya, en nombre d'alguns milers. Atropelladament entraren als andens apedregant l'edifici i trencant els vidres dels cotxes que es trobaven allí estacionats. Ni un sol es lliurà de les ires del públic.

Un altre grupu, també molt nombrós, volgué arribar fins l'edifici amb el propòsit de calar-hi foc i de destroçar tot lo que trobés al seu pas, segons els crits que's proferien. Alguns empleats intervingueren tancant portes i finestres, peró dessobre d'elles caigueren adoquins i pedres en nombre pujat.

Amb palla i encenalls que foren introduits a l'interior d'alguns cotxes, calaren foc els revoltosos; peró el delegat de policía senyor Tressols, l'inspector senyor Castellanos, un agent de seguretat dos guardes i dos urbans, encara que no pogueren dominar el tumulte per sa insuficiencia numèrica, aconseguiren, en mig d'una pluja de pedres, que l'incendi no prosperés.

Tant el senyor Castellanos com el senyor Tressols, tenen lessions, encara que de poca importancia.

Al cap de bona estona que això succeía arribà una secció de la guarda civil de cavallería, que sabre en mà intentà obrir-se pas, sense aconseguir-ho. No tardaren pas molt en arribar més forces, de seguretat, de civils, i de les guardes municipal i urbana amb el quefe de seguretat senyor Millán Astray, l'alcalde senyor Sagnier, el governador interí senyor Díe, els delegats de policía senyors Bravo i Portillo i Gil, el tinent coronell i comandant de Seguretat senyors Sampere i Sáez de Tejada, el tinent alcalde senyor Matons, els quefes de la guarda urbana i municipal senyors Ribé i Mendoza i el quefe de zona senyor Ribó.

L'espai de temps que tardaren en arribar aquests reforços l'empleraren els amotinats per a acabar la seva obra de destrucció, trencant per dos llocs el filferro protector del cable transmissor de la força i volcant un tramvía.

Els guardes de Seguretat i els civils donaren una càrrega, repartint cops de sabre a dreta i esquerra i produint-se enorme confusió.

Cap allá a les quatre, quan ja semblava que la cosa anava apaigavant-se, s'intentà posar en marxa, per a ésser traslladats a les cotxeres de Sarrià, tres cotxes que havien sigut detinguts entre Consell de Cent i Diputació, peró el públic ho impedí, llançant pedres. La força, allavors, donà una altra càrrega, repartint cops de sabre, i essent causa d'un tancament de botigues i de grans corredices.

Al lloc del succés, vint minuts després de ocórrer, s'hi presentà el jutge accidental de les Dreçanes senyor Verdú, el qual prengué algunes declaracions d'entre els testimonis presencials del fet.

Més d'hora i mitja tardaren en retirar-se de la vía el cadàvre del desgraciat infant. A pesar de quantes gestions es feren, i això a Barcelona!, no's pogué trobar ni una sola llitera, i quan a les cinc n'arribà una, encara fou menester que dos paisans ajudessin a conduir-la.

Forces de tota mena protegiren la retirada dels cotxes apedregats fins a les cotxeres. Així s'evità una nova agressió. No obstant, un grupu seguía al darrera xiulant i apostrofant als empleats de la Companyía.

A darrera hora de la tarde es presentà en el dipòsit de l'Hospital Clínic una jove manifestant que'l desgraciat noi s'anomena Jesús Arias López de deu anys, habitant al carrer d'Aragó, núm. 42, quint, i és natural de Lugo.

El senyor Díe i Mas, al rebre a la nit, els periodistes, digué que s'havien fet nou detencions amb motiu dels successos que acabem de ressenyar. Entre els detinguts hi havía un cotxer i varis estudiants.

Abans de les vuit foren posats tots en llibertat.

El conductor del tramvía fou detingut.

Entre alguns elements, especialment l'estudiantil, es parla de celebrar avui algun acte de protesta pacífica contra la Companyía explotadora del tramvía de la línia de Sarrià.

Lo que diu la Companyia

La Companyía del «Ferrocarril de Sarrià a Barcelona», apropòsit del lamentable accident ocurregut ahir tarde al carrer de Balmes ens comunica que dit accident va tenir lloc en la forma següent:

«A un noi que jugava en aquell lloc se li ocorregué atravessar la vía quan passava un tren, malgrat les senyals reglamentaries donades pel conductor; peró així i tot res li hauría succeit si després d'haver atravessat no hagués tornat enrera a recullir quelcom que havía perdut, posant-se en front del cotxe-motor en moments en que, malgrat els esforços del conductor, fent funcionar instantàneament els frenos d'aire i pa sant el tren amb tota rapidesa no era ja possible evitar que l'agafés.

La Companyía se veu en el cas de donar aquestes explicacions per a evitar se desvii la justa apreciació dels fets, en lo qual sembla que no falta qui hi te interés cada cop que ocurreix algún accident semblant.

Al mateix temps, lamenta vivament que, a despit de les prescripcions dictades per l'autoritat municipal referents a la circulació pel carrer de Balmes amb motiu de la supressió de les valles, res absolutament se fassi per medi dels seus agents per a que dites prescripcions se compleixin, amb lo qual no seríen de lamentar aquests accidents.

En quan al veritable motí promogut pel públic, creu que no necessita comentar-lo.»

Societat Astronòmica de Barcelona

Ens comunica la Societat Astronòmica de Barcelona la següent descripció de l'estat meteorològic que ocasionà el fort vendabal de ponent que s'observà a Barcelona el dia 7 de l'actual, segons estudi realitzat per don Josep M. Francolí, individu de la Comissió de Meteorología de la susdita Societat, prenent per fonament els telegrames de l'Observatori Central Meteorològic de Madrid publicats en la premsa i en la piçarra de Cà la Ciutat.

Existía el dia 25 d'Octubre darrer, una depressió al Nord d'Europa amb centre a Bodo (Noruega) i quina zona s'extenía cap al N. d'Anglaterra, Dinamarca, Península Escandinava i Russia, i altra depressió amb centre a l'Atlàntic prop de les Azores, quin mínim era de 745'3 mm. i quina zona comprenía al SW. d'Anglaterra, W. de França, Espanya i Portugal.

Del 26 al 27 poc varià l'estat general atmosfèric d'Europa, quedant en aquest darrer día fosa en una sola les dues expressades depressions, trobant-se situat son centre en les costes occidentals d'Irlanda, quin mínim era en aquest dia de 744'5, però de sobte baixà a 735'8 i 724'4 en els dies 28 i 29 respectivament, tornant a pujar del 29 al 31 i continuant en el mateix lloc dit centre. Mes per efecte d'un brusc canvi representat en aquest darrer dia per 751'8 mm. pogué suposar-se l'apropament d'un centre anticiclònic que fes influencia sobre la dita depressió, però per falta de punts d'observació en l'Atlàntic no pogué precisar-se el lloc d'origen, encara que si sa direcció per les tendencies baromètriques que acusaven els diferents datos aportats pels observatoris terrestres, lo que feia suposar-lo al SW. En efecte, el dia 6 apareix a Funchal un centre de 770'6 que arribà a 772 el dia 6, extenent-se la zona el primer dia al Nord de nostra Península, N. d'Italia, Turquía i Grecia; continuant son avenç arribà al dia següent el centre de França, no pronunciant-se més cap al N. per l'obstrucció o barrera que l'hi presentaven les baixes pressions del N. d'Europa quin centre continuava en aquest dia en les costes occidentals d'Irlanda i havía descendit a 744'4 originant forts temporals de mar i vent, del 3 al 7 en tot el Cantàbric, Atlàntic i Mediterrani accidental; arribant sa major intensitat el dia 7 per haver avançat més al N. el centre anticiclònic (encar que no sa zona) i haver pujat el baròmetre a 772'8 establint-se un gran desequilibri atmosfèric per existir tants diferents pressions en una relativament curta distancia que originaven la precipitació de les altes pressions cap a les baixes, originant el fort vendabal que de SW. a NE. (salvo alguns punts per la configuració orogràfica del terreny), se notà el dia 7, en SW. d'Europa, donant per resultat la nivellació de pressions en els dies següents, i quedant un petit remanent al SW. que desaparegué per complet el dia 10 del corrent, continuant les altes al N. amb centre a Irlanda, com estava abans de l'aparició de l'expressat centre anticiclònic.

Teatres i Concerts

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

Atentament invitats per l'«Institut Català de Gimnàstica Rítmica» els alumnes de la «Escola Catalana d'art dramàtic» amb el seu director N'Adrià Gual, assistiràn el propvinent dissabte a les 7 de la tarde a una lliçó de Gimnàstica Rítmica que donarà el mestre Llongueras amb tots els alumnes del seu Institut, en el Palau de la Música Catalana.

GRAN TEATRE DEL LICEU

Per a la segona d'abonament anuncia l'empresa la primera representació de l'òpera «Carmen», que servirà de debut a nostra bellíssima paisana la gentil artista senyoreta Supervia i del colós dels tenors moderns Bernard de Muro. De la part del torejador s'ha encarregat el simpàtic baríton Paciní, a qui tant aprecia nostre públic. Hi ha veritable espectació per conèixer els ràpids progressos que ha fet nostra paisana la senyoreta Supervia i que l'han col·locat al davant de les artistes de sa corda en els primers teatres del món. En quant al senyor De Muro, ens consta que és una celebritat de les de bona llei i que son art és dels que aixequen tempestes d'aplaudiments en el públic, puix es pot dir que sa veu és de la mateixa calitat i volum que les que immortalitzaren els noms de Tamayo i Gayarre. Bé comença la temporada en nostre primer Teatre. Que així sigui.

ATENEU «DEMOCRACIA»

Davant nombrosa concorrencia celebrà a l'Ateneu «Democracia», el prop-passat diumenge, la funció de son benefici, el jove aficionat En Josep Guimerà.

L'obra posada en escena, tal com diguèrem, fou l'hermós drama d'En S. Rusiñol, «El Místic», el qual fou força ben representat, distingint-se (sense volguer dir que'ls altres estiguessin desacertats, en sos paers) el senyor Guimerà que feu un «Mossèn Ramón» com poques vegades se sol veure en societats, i el senyor Canales, que feu un «senyor bisbe» que ja voldrien treure'l moltes vegades tant bé alguns dels que passen per artistes. També es distingiren les senyores Puig i Cardalda i les senyoretes Zaragoza i Tarragó.

En un dels entreactes llegí el senyor Granell, l'«Oda a Espanya» del gran Maragall, escoltant molts aplaudiments.

El beneficiat rebé molts presents, lo qual és demostració de les moltes simpatíes amb que compta en l'Ateneu «Democracia».

El prop-vinent diumenge, dia 23 de novembre, tindrà lloc en el mateix Centre, una gran funció en honor i comiat d'En Gabriel Coderc.

El programa serà compost de les obres «El contramestre» d'En Pitarra, i «El triomf de la carn» d'En Rusiñol.

Promet ésser un altre aconteixement.

De la Diputació

La Comissió Provincial ha despatxart els següents assumptes de la secció de Foment.

Informe en l'expedient de justipreu de la casa número 7 del carrer de Copons, expropiada amb motiu de la Reforma interior d'aquesta capital.

Idem en el recurs d'alçada interposat per don Josep Julíana contra un acord de l'Ajuntament de Sant Esteve de Castellar relatiu al funcionament d'una era de batre.

Idem per don Joan Casamiquela contra varies multes imposades per l'alcaldía de Santa Perpétua de la Moguda per infringir les ordres de l'Ajuntament sobre instal·lació de pallers.

Reclamació d'antecedents per a poder informar el recurs d'alçada interposat per don Pau Poch i Gil i altres, contra un acord de l'Ajuntament de Piera referent a la construcció d'un pou al carrer de la Rierera de dita población.

Ahir a la tarde el senyor Mumbrú va anar a Polinyá a visitar les obres que's realitzen en aquell camí veinal.

Avui dijous, es fará el repartiment del camí veinal de Caserres a Puigreig.

El divendres es fará la recepció dels acopis de la carretera de Montesquí a Berga el objecte de poder-se procedir tot seguit al arreglo de la mateixa.

—Ahir a la tarde celebrá sessió la comissió d'Hisenda, despatxant assumptes de trámit.

La Comissió provincial, en la sessió que celebrá abans d'ahir, despatxá els assumptes següents:

Secció de comptes municipals. — Dictámens proposant l'aprovació i finiquit dels comptes municipals de 1912 de Balsareny, Carme, Espunyola i Sant Sadurní d'Osormort i de 1911 de Casserras i Pontons.

Id. de censura amb dubtes als comptes municipals de Granollers, corresponents a l'any 1912, els quals s'han de elevar al Tribunal dels del Regne, a qui competeix la seva definitiva resolució.

Informe al senyor governador sobre el recurs promogut per don Isidre Grau Maspons, en súplica de que se l'escolti en el procediment que se li segueix amb motiu dels comptes de Llerona de 1908.

—Tingué lloc ahir al matí la subasta del servei de bagatges, essent otorgat dit servei a don Miquel Vidal Cuxart, per 14,974 pessetes. El tipu era 15,000.

EL SIGLO

GRANS MAGATZEMS

Gran novitat en

Llanes Panyos, Cheviots, Panes, Sedes Velluts, etc.

a preus sumament reduits

Genres de punt, Mantes de llana, Edredons Colxes. Estores, en peça i carpetes Portiers, Cortinatges articles de calefacció.

Secció de comestibles (planta baixa)

VINS DE TAULA

Blanc, Rosat o Negre l'ampolla 1 litro sens envàs pts. 0'35

Classe superior (ampolla de 3/4 lt.)

Negre;	l'ampolla a	Pessetes.	0'40
»	la dotzena a	»	4'50
Blanc;	l'ampolla a	»	0'50
»	la detzena a	»	5'50

(sens envás)

L'import dels envasos s'abona a la devolució dels mateixos

Dietari "El Siglo„ per a 1914

El més complet, útil i económic. Un, a ptes. 0'75

Informació de Barcelona

L'estol de joves que integren la «Joventut Nacionalista» de l'Ateneu Obrer del Districte III, a més de les seccions de propaganda política d'Art i Cultura, han establert una nova secció de Sports i Excursions, havent accordat començar llurs tasques el proper diumenge, amb una excursió a l'histórica Santa Creu d'Olorde.

10 CENTS. LECTURA POPULAR 10 CENTS.

Ramon Ramon i Vidales

Lluita de Cacichs (Comedia)

En el Cine Doré és projectá ahir matí, com a prova, la pel·lícula «Esperanco», editada per la casa Pasquali C., de Turín i de la quan n'ha obtingut la representació exclusiva per a Espanya, Portugal i América Llatina el senyor Cabot Puig, d'aquesta ciutat.

Dita pel·lícula és digna de tot elogi tant per la presentació que és magnífica com per l'encert en l'escollir els artistes que intervenen en l'acció. Estem segurs que a l'ésser projectada en públic ha d'aconseguir un éxit sens límits, com l'aconseguí la reduida concurrencia que íntimament s'aplegá ahir en el Cine Doré.

Nosaltres agraím al senyor Cabot el convit a la susdita sessió, ensems que li desitgem bona sort en l'empresa començada.

— GRAN SASTRERIA PERALTA —

Portal de l'Angel, 15 i 17

La Comissió de Fabricants del Pla te l'honor de posar en coneixement dels senyors Fabricants filadors i teixidors que feren desemborsos per a sufragar els gastos originats pel viatge a Madrid de la Comissió i demés gestions, que dóna per complert son comés i que a aquest efecte s'ha tancat el compte de gastos en que resulta un sobrant d'un 53 per 100 a repartir entre els suscrits. Queda, per tant, a la disposició de cada un d'ells la quantitat corresponent, i poden els interessats passar a cobrar-la el dimarts i divendres de la propera setmana en el domicili de la Federació de Fabricants de Filats i Teixits de Catalunya, Passeig de Gracia, número 23 principal de 5 a 6 de la tarde. Es prega presentin el rebut d'aquesta comissió per a posar el Cancelat, i un rebut extés de la quantitat que representa el 53 per 100.

—BRICHS—Berretes, Arcs, 3, Barcelona.

Abans d'ahir a la tarde, va tenir lloc l'enterrament del qui en vida fou el Doctor don Ignasi de Llorens i Guitart.

L'acte constituí una imponent manifestació de dol, per les moltes simpatíes de que disfrutava el finat.

Da fúnebre comitiva la presidien els dos fills del finat doctors Ignasi i Joaquim, el seu fill polític Dr. Vellvé, el séu germà Evaríst, i el diputat provincial per la Seu d'Urgell, don Josp Llorens, nebot del finat.

Figuraven també a la mateixa els doctors Macaya, amb tota la dependencia de l'Escola Municipal, Martínez Vargas, Sirvent, Esquerdo (P.), Beltrí, Corratjans, Robledo Gudel, Solà, Vilanova, Carol, i molts alters.

Una nombrosa concorrencia seguía, entre la que vegérem als senyors Garriga i Massó, diputat a Corts, regidors senyors Pañella i Pardo, l'alcalde de Calif Ramón Pala, els senyors Pereña (A.), Ardid, Homs, Selva i Torra.

Encara més amics seguien, Pantaleoni, Ramonacho, comandant Puiggarí, Rovirolta, Torda, Ribalta, Bracons (L.), Badía (M.), Planas, Capdevila, Freixa (B.), Galian, Casanovas (Z.), Costa, Puig (L.), i molts i molts altres que volgueren rendir el darrer tribut d'amistat al qui en vida fou un bon amic.

Descansi en pau l'il·lustre metge i rebi la seva atribulada família, l'expressió de nostre més sentit condol.

—Pel matí, a l'aixecar-se, té la llengua bruta, mal o'or a l'alè, es troba biliós, té aigües de boca? Després dels menjars, té vostè singlots agres, gasos i pirosi, basqueig, pesadesa de cap, sorolls als oids, sofocació, opressió, palpitacions al cor? Prengui vostè l'Elixir Estomacal de Saiz de Carlos i es posará bé.

La Junta Directiva de la Lliga de Defensa Industrial i Comercial, en sa darrera sessió, baix la presidencia de don Jaume Solá, s'enterá de les contestacions que les Companyies ferroviaries del Nort d'Espanya, de Madrid a Saragosa i a Alacant i dels Andalusos, han donat a la carta circular que'ls dirigí aquesta Societat, amb motiu de les freqüents sustraccions de genres que's cometen en els envius que s'els confien; quals contestacions no són del tot convincents, a qual efecte s'acordá dirigir-se novament a les mateixes.

La comissió que té al seu càrrec l'estudi relatiu a l'ampliada de les vies dels ferrocarrils transpirenencs en construcció, doná compte de lo avançada que té la seva misió.

Finalment, s'acordá visitar oficialment a les noves autoritats.

—Reumàtics! PIPERAZINA Dr. GRAU.

Com saben nostres llegidors, fa poc temps se fundá a Badalona un Grupu Astronómic d'aficionats adscrit a la Societat Astronómica de Barcelona, el quin ve actuant minjansant els elements d'estudi que aquesta darrera Societat li ve deixant. Com corolari de les sessións experimentals realitzades durant l'estiu baix la direcció de don Josep Subiranas, degá dels aficionats barcelonins, la Junta Directiva de la Societat de Barcelona va pendrer l'acord de demostrar al nou Grupu sa simpatía organitzant una serie de conferencies a Badalona a cárrec d'alguns senyors astrónoms de la referida entitat.

El diumenge darrer se celebrá amb explendidesa la primera d'aquestes conferencies en el saló d'actes d'aquelles Cases Consistorials, comptant amb el beneplácit del Ajuntament. El doctor Enric Calvet feu una brillant descripció del sistema planetari, ilustrada amb abondant material de projeccions lumínoses procedent del arxiu de la Societat. Els concurrents que omplien el saló vegeren desfilar devant seu un variat e instructiu panorama celeste amb exemplars selectes del Sol, la Lluna, planetes, cometes, nebuloses i estrelles, obtinguts en els primers observatoris del mon. El doctor Calvet doná a conéixer Jarry-Desloges, Barnard, Lowell, etc., que els hermosos treballs planetaris de Antoniadi, constituéixen la darrera paraula d'aquestos estudis.

La segona conferencia que estará a cárrec del consaut selenita doctor Font i Tomé tractará de la Topografía de la Lluna.

Del Govern civil

La protecció a l'infancia

En la darrera reunió celebrada per la Secció quinta (Jurídica i Llegislativa) de la Junta Provincial de Protecció a l'Infancia i Repressió de la Mendicitat, després del despatx ordinari de comunicacions rebudes i expedides, va donar-se compte de dos casos de corrupció deshonesta en que's troven dues noies, acordant-se dirigir-se a l'autoritat gubernativa per a demanar el dipósit.

També va donar-se compte d'un cas de competencia entre dues families en l'educació d'una nota abandonada, acordant-se fer una detallada informació per a obrar en consecuencia.

Després de la reunió, els senyors President i Secretari, váren visitar al senyor Gobernador, per al despatx d'altres assumptes.

De policía

En el carrer de Sant Pau fou detingut un subjecte que des de fa temps venía dedicant-se a estafar petites quantitats a diferents «chauffeurs» d'aquesta ciutat.

—Ha fugit de la presó de Vilanova i Geltrú el pres Rafel Miró de 28 anys, de Clariana, pressumpte autor del delicte d'assessinat. Les pesquisses per a la seva captura no han donat fins are cap resultat.

Varies

Anit celebráren reunió les societats que segueixen:

Mútua del ram d'ebanistería, Agrupació d'estorers de Barcelona, Federació local d'obrers pintors, La Naval, Delegats de societats obreres, Obrers fusters de Sans i La Concordia.

—L'inspecció de primera ensenyança d'aquest Govern civil, ha ordenat al president de l'Ateneu Català de Sallent que s'atengui per al canvi de col·legi no oficial de dit centre, a les prescripcions legals vigents.

Estatuts: S'ha posat la nota de presentació als de les següents societats:

Forn colectiu de Sans;; Nova Alegría; Associació Fabril de Teixidors Mecánics de Mataró; Antics alumnes dels Germans Maristes de Mataró; Obrers Vidriers d'Arenys de Mar; Secció Cooperativa del Centre Instructiu del Obrer de Copons; L'Unió de Navarclés; Centre Recreatiu La Perla de Santa Eugenia de Berga: y Unió de Manyans d'obres de Vich.

Visites

Han estat al Govern civil el doctor Estrany, el senyor Puigpiqué, el tinent d'alcalde senyor Esteva Maraia, la baronesa de Maldá, el diputat a Corts senyor Plaja i el fabricant senyor Portabella.

De l'Ajuntament

L'asfaltat de la Rambla

En la darrera sessió de l'Ajuntament el regidor del nostre partit, senyor Oriol Martorell, preguntá en quina situació estava l'asfaltat de la Rambla, i se li contestá que en la sessió próxima, (avui) sería presentat el projecte a l'aprovació del Consistori.

Potser no será así, puix la presentació dels pressupostos absorvirá la major part del temps. Peró, de totes maneres cal insistir, per a que en altra sessió a la major brevetat, sigui tractada tal qüestió.

Tenim l'hivern a sobre i amb ell les plujes abundoses que posen el pis dels carrers d'una manera que fa llástima. No podem permetre que segueixi ajornant-se per més temps una mida tant necessaria, com és l'arranjament de la via.

Fa molt temps que's parla d'arranjar la Rambla. Es hora doncs, de que's faci quelcom per a que d'una vegada evi'em l'espectacle de veure convertit el nostre passeig ciutadá en una mena de passeig de poble.

Insistim que no'ns interessa que'l procediment sigui un o be lun altre. Peró ja que ara es parla de l'asfaltat, que sigui aviat.

De Foment

La Comissió de Foment accordá ahir fer l'espurgada dels arbres, previ informe de la secció facultativa.

Destinar 90 mil pesetes de la consignació corresponent, per a la construcció de la gran caveguera del carrer de l'Industria, i delegar als senyors Carreras i Martal, per a apaisar les dificultats que sorgeixin en la ocupació de terrenys per a les obres.

Acceptar l'oferiment dels propietaris del Guinardó, de coadjuvar a les obres d'explanament del carrer de Dos Rius, fins a la carretera d'Horta, en la via d'enllaç de Gracia i Horta.

Informar favorablement la modificació de les línies dels tramvies en la seva entrada en el Passeig de Gracia i Plaça de Catalunya.

Delegar als senyors Carreras i Martal per a veure els terrenys adquirits amb destí a un edifici per a serveis municipals en la Rambla del Triomf (Poble Nou).

Passar a informe una sol·licitut demanant siguin col·locades unes vorades en el carrer de la Salut.

Informar favorablement la modificació de la línia núm. 9 de ferrocarrils i tramvies elécrtics de Barcelona i pobles comarcans.

D'Hisenda

La Comissió d'Hisenda aprová ahir el plánol dels nous llocs de pesca salada del Mercat de Sant Josep.

Demanar a comptaduría consignació per a constituir una brigada eventual, amb els obrers de la disolta companyía de Sanejament.

Aprovar diversos traspassos de llocs de venda.

D'Aixample

En la Comissió d'Aixample s'ha presentat una moció dels senyors Martal i Carcereny per al següent repartiment d'empedrats:

Carrer de Sant Roc, (Hostafranc) des de la Carretera de la Bordeta a la de Sans; Damians, des de la Carretera de Sans al carrer del Consell de Cent; les dos illes que manegen en el carrer del Parlament; el carrer de Viladomat, des del Marqués del Duero fins al del Manso.

De Governació

Ahir aquesta Comissió tractá de l'oferiment fet per l'Ajuntament de Lyó al de la nostra ciutat, per a concórrer a l'acte inaugural d'una exposició que ha d'obrir-se en dita ciutat.

Mentres estava reunida la Comissió, l'alcalde, li feu una visita participant que'l ministre de Governació havía publicat un reglament que ordena que la tramitació dels expedients sigui pública.

Comissió de Colonies

Ahir sortíren cap a Madrid la senyora Castagema, els regidors senyors Ferrer (D.) i Ripoll, i els senyors Iglesias i Palau, de la Comissió de Colonias, per a dur a cap interessants treballs, relacionats amb les colonies a les escoles de bosc.

Lo del carrer de Balmes

El senyor Sagnier ha citat per a avui al director de la Companyía del tren eléctric de Sarrá, per a veure si es pot corregir els abusos que's cometen tant sovint.

Demanda

Una comissió del Mercat de Sant Gervasi ha demanat a l'alcalde que faci treure els carretons de venda ambulant que hi ha en aquell mercat.

De neteja

La ponencia de concursos per a neteja ha accordat passar els projectes presentats a informe dels facultatius.

De visita

Els senyors Matons i Pardo han anat amb el senyor Falqués a examinar sobre el lloc el projecte de modificació de rasants del carrer d'En Feliu i Codina (Horta).

Després ha examinat també els llocs on ha d'ésser obert el passeig lles de la Rambla de Santa Eulalia al Manicomi.

Neteja

A instancies dels tinents alcaldes dels districtes III i VI, han sigut netejats els clots de les palmeres de la Diagonal.

Les palmes seques baixas han sigut deixades per a constituir una defensa contra les cabres i també contra els xicots mal criats que enquieten als arbres.

Dos noticies

Avui s'estava acabant de confeccionar de tota presa el projecte de pressupost de 1914.

El senyor Fabra ha formulat a Aixample una moció per a que posi una font al carrer de les Naves de Tolosa, tocant a la del Llatzeret.

Visites

Han cumplimentat a l'alcalde el president de l'Audiencia, el president del Patronat de la presó, una delegació dels mestres municipals, la presidenta del refugi de Santa Llucia i altres.

Butlletí del Treball

Llei d'accidents del treball en El Salvador

L'Assamblea Nacional ha aprovat i el President de la República d'El Salvador ha sancionat la llei d'accidents del treball, «primer pas en el camí de les reformes socials qu eseguexix el país.»

Els principis d'aquesta llei els trobem en els següents paragrafs que extreiem del «DDiario Oficial» d'aquella República.

»El fondo y la forma de la ley, tomados en gran parte de la legislación española, se hallan perfectamente adaptados a las condiciones de nuestro ambiente social, y han de completarse, para su recta aplicación con los reglamentos respectivos.

»En comparación con las leyes análogas de otros países, nuestra ley es conservadora, en parangón con nuestro estado social, es radicalísima y entraña un gran avance en la evolución jurídica y social de la República.»

Les industries i treballs que donen lloc a la responsabilitat del patró, són:

»A) Los establecimientos mineros de toda clase; B) Los establecimientos en donde se producen o se emplean industrialmente materias explosivas o inflamables, insalubles o tóxicas; C) El acarreo y transporte por vía terrestre, verificados por empresas de automóviles, ferrocarriles y tranvías; D) El acarreo y transporte por vía marítima y de navegación interior; E) Los cuerpos de bomberes; F) Los establecimientos de producción y distribución de electricidad.»

En les disposicions de la llei venen compresos els aprenents i els dependents de comerç.

CONGRES

Sembla que ha despertat entusiasme la idea llançada en un article publicat en el periòdic «Unión de Cocineros y Camareros» de celebrar un Congrés general de la classe per a mancomunar les quatre entitats del ram.

L'ART FABRIL

La Junta del Sindicat de l'Art Fabril «La Constancia» convoca reunió general de delegats de tot Catalunya (Art Fabril) per a tractar assumptes de gran trascendencia, per al diumenge, 23 del corrent, en el local social Joan I, 5, Clot, a les dèu del matí.

Nota: La susdita Junta dóna mil mercès a quants Sindicats han contribuit al socor de tots els companys vaguistes, notificant-los-hi que ja s'han acabat les recollides, per trobar-se ja poques persones en vaga.

LA VAGA DELS PINTORS

En la darrera reunió celebrada per la Federació Patronal i després de les explicacions donades per la raó social «Balañá i Llanas», la qual havía sigut invitada per a que deixés sense efecte les bases que tenien firmades amb la societat d'obrers pintors s'accordà per unanimitat per totes les entitats federades declarar el «boicot» a dita raó social i comunicar oficialment aquest accord per als efectes oportuns a la Cambra Mutua de la Propietat, al Centre d'Arquitectes de Catalunya i a totes les entitats que formen la Federació.

Segons informes oficials foren detinguts els pintors vaguistes Llorenç Soler Riberal, Faustí Valentinas Sabal i Jaume Llopis Solanas per haver exercit coacció sobre varis obrers del mateix ram que's neguen a secundar el moviment.

Una comissió de vaguistes estigué en el Govern civil per a demanar al governador la llibertat dels companys detinguts.

El senyor Die i Mas aconsellà als comissionats que s'entrevistessin amb la Federació Patronal de Pintors per a buscar una solució al conflicte.

En quant a la llibertat dels que havien sigut detinguts no donà'l senyor Die i Mas a sos visitants, cap contestació categórica.

Per a parlar del mateix assumpte visità una comissió de patrons pintors al senyor governador interí.

Anit el governador ens manifestà que a questa vaga podía donar-se per acabada.

LO DELS GALLINAIRES

Etsigué en el Govern civil un representant dels tallants de gallina per a solucionar amb el senyor Die i Mas varies dificultats que s'havien presentat per a poguer reanuar-se en els mercats la venda de gallina.

El governador interí ens confirmà novament l'accord pres pels tallants de donar per acabada la vaga i reanuar la venda.

De fora

D'IGUALADA. — SOLUCIONADA VAGA.

En el Govern civil s'ha rebut un telegrama de l'alcalde d'Igualada participant que havía quedat solucionada la vaga que sostenien els obrers de la fábrica de teixits dels senyors Font Germans, d'Igualada.

Diu ademés l'alcalde en son telegrama que han reanusat el treball tots els obrers, excepte les dues dònes que amb son procedir ocasionaren el conflicte.

Les causes d'aquest foren les següents:

Dues obreres, per motius purament particuars, insultaren de paraula i obra dintre de la fábrica a una companya seva. Això fou causa d'una amonestació per part del patró; però, per tolerancia no s'imposà cap correctiu. Una vegada al carrerr, es reproduí l'agressió, i allavors el patró desped la les dues dònes que havien provocat i atropellat a l'altra. Per això els obrers es presentaren al patró, dient que havía d'admetre a les dues obreres despatxades, o de lo contrari es declararien en vaga. No accedint a això el senyor Font, declararen els obrers el paro, que efectuaren uns 600 fins anit en que quedà solucionat el conflicte.

DE SABADELL.—UNA ALTRA VAGA RESOLTA. CONFLICTE EN PEU.

Per fi ha quedat solucionada la vaga dels venedors de gallina, la qual ha durat bastant temps.

Continúa en peu el conflicte dels oficials fusters; no obstant, es treballa en alguns tallers en que han arribat a un acord patrons i obrers.

DE PREMIA. — CONFLICTE QUE ACABA.

El quefe de la guarda civil de Premià de Mar comunicà ahir al senyor Die i Mas, que s'ha obert la fábrica d'En Bruguera i que a la dels senyors Puigró i Solsona, van entrant-hi els obrers paulatinament.

ESPECTACLES

Gran Teatre del Liceu

Avui dijous segona d'abonament. A les nou.

Carmen

TEATRE CATALA ROMEA

Avui dijous a dos quarts de cinc.

Matinèe extraordinari

La comedia en cinc actes:

Militares y paisanos

Nit a un quart de deu. Primera d'abonament de la segona serie a

dijous deportius

Primer «Sangre gorda» Según «La conquista». Demà sisena d'abonament de moda. «Las de Caín». Diumenge tarde «El cura de Longueval» i «Los monigotes». Nit «Militares y paisanos». Se despatxa en Comptaduría.

Tívoli Circo Eqüestre

Avui dijous dues funcions. Tarde a les quatre matinée prenent-hi part tota la companyía i el valent domador Mr. Soliothi amb ses dotze feres. Nit a un quart de deu. Debut de Mr. Gerardi Mohort (saltador) campió. Exit de Mr. Soliothi amb ses dotze feres donant-les-hi menjar devant del públic. Segueix ovacionada la notable Famille Frediani, Kerman, Trio, Lins i demés artistes. Entrades cómiques per tots els clowns. Dimecres 26 benefici i comiat de la colossal Famille Frediani amb son programa monstre. Aviat 5 debuts, 5. Primer Mr. Ernets, Según Miss Sala. Tercer Les Camara. Quart Troupe Chang Hi, 9 xinos. Quint Troupe Mustafa 12 árabs.

Teatre de Novitats

Companyía dramática espanyola

Tallaví

Avui dijous tarde a dos quarts de cinc. Unic matinée popular a preus económics. La comedia en 3 actes dels Quintero

NENA TERUEL

Nit a un quart de deu. Gran aconteixement teatral. Estrena del melodrama policiac en 4 actes, i epileg i 8 quadres de N'Oscar Klinsperllana

La muñeca trágica

Demá divendres segona representació de «La muñeca trágica».

Se despatxa en Comptaduría.

Teatre Nou Gran companyía de sarçuela i opereta dirigida per Joaquim Montero de la que formen part Agneta Lopeteghi i Pura Montoro. Avui dijous tarde a les quatre. Gran matinée de moda. Primer La xistosa sarçuela «El somni de l'Ignocencia». Según Darrera representació de «Cuadros disolventes». Tercer L'éxit indiscutible «Ya está arriba el telón». Alegría, ovacions rialles. Nit a un quart de deu. Programa especial. A petició de moltissims concurrents que volen veure les tres obres juntes. Primer «El somni de l'Ignocencia». Según L'éxit del dia «Arriba el telón». Tercer L'éxit indiscutible «Ya está arriba el telón». Aquí se riu, aquí se sent la alegría de viure, aquí no hi ha tristesa, d'aquí está desterrat el mal humor. Demà divendres estrena a Espanya de l'opereta en tres actes d'éxit mundial «El rey joven» del celebrat mestre húngar Emmerich Kalman.

TEATRE APOL

Avui dijous éxit creixent, Nit a un quart de deu. El quadro de costums de l'hampa en 1 acte

Chalán de honras

(En cá la Lunares) i l'aplaudit drama en 5 actes

El pan de piedra

(El carbón). Demà divendres funció en honor dels regidors radicals electes.

FRONTO COMTAL

Gran éxit del jóc net. Gran partit extrordinari per a avui tarde a un quart de cinc.

ROJOS: Macala, Aremayo.

BLAUS: Escoriaza, Goenaga.

Nit a un quart d'onze. Gran partit extraordinari,

ROJOS. Erdoza, Altamira.

BLAUS: Salsamendi, Echevarría, Egozaue.

Detalls per cartells.

Saturn Parc

Obert i amenitzat per la banda d'Alcántara dijous tarde i dies festius matí i tarde. Avui dijous a dos quarts de cinc tarde disparo de focs japonesos amb paquets i doiços per als nens.

Entrada de passeig 10 céntims.

Concerts

ROYAL CONCERT «MUSIC-HALL»

Marqués del Duero, 105, davant Teatre Comtal

Grans Concerts tots els dies tarde i nit, per una important «Companyía de Varietés».

ALCAZAR Gran Café Concert. Restaurant de primer ordre Sarçuelas alegres. Continuament Grans Debuts.

Gran Edén Concert

Assalt, 12.

Music-Hall, Conçert, Restaurant Parisiéns.

Cinematógrafs

Gran cine saló Doré

Avui dijous sessions de moda amb un gran programa de pel·lícules!

4 colossals atraccions, 4

Exit de l'eminent cançonetista

La Troyana

Exit de

Miss Eulalia

reina de l'alambre. Entusiasme sens igual del gran imitador de estrelles de Music-Halls

Ernesto Foliers

presentació riquíssima, número de primer ordre. Rialles contínues amb els goços pallasos, goços guerrers, goços comedians presentats per l'hermosa artista

Miss Ventur

Aviat debuts sensacionals.

PLANA ECONÒMICA

Núm. 20

Re'ació comercial entre Espanya i els Estats Units

El mercat de's Estats Units es enorme, com repetidament he fet observar, i per lo enorme capaç de donar bons rendiments a qui'l treballi bé, racionalment i amb eficiencia. Pretendre obrir-se pas emplejant vells procediments, o imposant costums i gustos que no son els del país, es buscar un fracàs segur.

Una cosa és ser mercader a la vella faisó com ho son la majoría dels productors i fabricants espanyols i l'altre es ser comerciant modern capaç de lluitar amb els pobles que figuren al davant del comerç mondial. Alemanya deu son èxit en el comerç internacional, no a la bondat dels seus articles, sinó a l'adaptabilitat dels seus productors i habilitat dels seus viatjants de comerç.

Lo primer que deu fer-se es estudiar el país i els séus gustos i si la possibilitat d'obrir-se pas ho aconsella, no parar-se en els gastos que'l viatjant i els anuncis aconsellen, que tot ho pag aamb escreix un mercat colossal com el dels Estats Units. Aquest estudi no poden fer-lo viatjants que desconeixin l'idioma i necessitin un intérprete que exigeix fer una conversació doblement llarga i menys explícita i franca.

Aquí existeixen centres d'informació de veritable autoritat, com són la «National Associación of Manufactures» de Nova Iork i la «Philadelphia Commercial Museum». Convindría que les Cambres de Comerç d'Espanya se fessin membres de dits centres, això permetría poder obtenir informes personals de veritable autoritat respecte de persones per a la representació de nostres articles.

No deuen oblidar els productors espanyols que'ls Estats Units és el país on més força té l'anunci. Aquí no hi ha temps ni gust per a provar; se va a la botiga com qui va a comprar un bitllet del fren, sense temps que perdre i sense dubtes de lo que es va a comprar; això ho fa l'anunci.

La marca de fàbrica es altre de les ventatjes per a consolidar el comerç. L'intermediari sols aten a son negoci i compra all lon li convé, sense atendre en general a altra cosa que'l preu i a la ventatja que pugui obtenir de la venda; avui compra oli espanyol perquè li convé la classe i el preu, demà trova ventatja en altre similar de California i no's recorda d'Espanya per a rès. Qui defensa al productor es el consumidor, peró per a això es absolutament necessari l'acostumar-lo a la marca de fàbrica.

No hi ha més que fixar-se en els estats d'importació de vins per a advertir la cura que posen altres nacions en la conservació i crèdit de les marques Italia i França venen enbotellat la major part de llur vi, introdumt sols petites quantitats en barrils; en canvi Espanya figura en primera linia com a importadora en barrils i en inferior lloc en l'importació de botelles.

Lo mateix succeeix amb tots els demés productes: oli, conserves, peix, fruites etc. Per aquest camí vendrem productes i fins ampliarem el mercat, però no'l consolidarem jamai i sobre tot estarem en perpetua lluita davant la menaça d'altres productes similars.

Altra raó existeix en apoi de lo dit. Fins f apocs anys, els países productors europeus acaparaven molts productes naturals perque eren els mateixos que'ls produíen però des del darrer ters del passat sigle s'han posat en explotació enormes territoris, tant en el continent americà com a Africa i Assia. Aquesta nova producció va sobreposant-se a l'europea, i arrivarà a suplantar-la en els mercats per les mellors condicions de preu.

Els exportadors espanyols de productes naturals deuen prevenir-se contra la menaça i defensar-se amb lo únic que poden fer-ho, que és amb la classe amb l'especialitat i amb la marca.

Es precís que les Cambres de Comerç i les associacions agrícoles estudiin el problema per a encarrilar nostra exportació de productes naturals per l'única via que pot salvar-los, convencent als productors i exportadors de que una especialitat o marca acreditada es dificilment desallotjada d'un mercat, i que en canvi, una exportació anònima està sempre exposada a ser arrollada.

Creiem que'l mercat de taronja està completament perdut en els Estats Units, donada la producció de la Florida i California. Si a Espanya se dediquessin al conreu de la taronja (grape fruit) donat lo poc que tarda en donar fruit l'arbre podría obrir-se un nou mercat a Europa i fins per a la seva importació als Estats Units, puix els que's produeixen avui no son suficients a la demanda.

L'exportador espanyol envía en ocasions sos productes als Estats Units sens conexer la llegislació que regula llur puresa, sos envasos, rotulat, etc., etc. sofrint contratemps que pretenen salvar, intentant per medi de la representació d'Espanya que's modifiquin les lleis o Reglaments o per lo menys, que's fassi una excepció a son favor en determinat cas.

Aquestes infraccions reglamentaries originen un gran treball a la Legació, que casi sempre es inutil per la resistencia de les autoritats americanes a burlar la llei o a fer favors, i a l'ensems causen grans perjudicis al importador, que veu son genre detingut o rebutjat.

Per a evitar aquests inconvenients no hi ha altre medi que l'estudi per part de productors i fabricants, de la llegislació americana, cenyint-se estrictament a la mateixa sense discussió ni repars, que a aquí no entenen ni admeten.

Si nostra importació ha d'augmentar i consolidar-se als Estats Units es necessari donar a conexer els productes, i a aquest fí rès millor que les exposicions comercials permanents.

L'any passat vaig tenir l'honra de proposar a la superioritat la creació d'una Secció Espanyola en el Museu comercial de Filadelfia, després de haver fograt que's pogués fer en millors condicions possibles. Per l'importancia d'aquesta Exposició i per ser Filadelfia el segón port importador dels Estats Units, la Secció Espanyola donaría excel·lents resultats al nostre comerç, com els ha donat i els està donant al japonès la secció organitzadora pel Govern d'aquell Imperi. No s'ha fet fins are rès de lo que proposava, però ho considero de tanta importancia, que'm permeto insistir-hi convençut de la seva bondat.

Fa alguns anys, existía a Nova Iork una Cambra de Comerç espanyola, que desaparegué posteriorment per causes que no son del cas detallar. L'organització d'aquesta Cambra de Comerç s'imposa i es tasca que deu emprendre sense dilació. Sense cap organització que reuneixi i orienti els esforços individuals, i amb procediments comercials antiquats posats en pràctica per persones que no coneixen o el coneixen poc el mercat de's Estats Units, el comerç espanyol augmentà en els darrers 10 anys 14 milions de dolars. Si això ha ocorregut amb circumstancies tant poc favorables, es segur que centralitzant en un organisme comercial el total esforç, s'obtindríen resultats molt remarcables.

L'única observació que faré per a no donar a aquest treball una extensió inconvenient, se refereix a nostres comunicacions marítimes.

Actualment aquestes se reduéixen a la escala mensual que fa la Companyía Transatlàntica Espanyola a Nova Iork a l'anar i al tornar del viatge a Cuba i a Mèxic, tant de la Companyía i noves particulars.

Per manifestacions del propi representsabem que en molt viatjes de tornada queden en el moll centenars de tonelades de càrrega que no hi tenen cabuda, apart d'altres moltes que ofertes pels corredors, no poden ésser admeses i no arriven a ésser enviades al moll. Com que els vaixells porten càrrega a Veracruz, Puerto México i l'Havana no poden pendre a Nova Iork sinó pel buit que'ls queda, i aquest no es suficient per a satisfer la demanda de nolis. Es tanta la càrrega rebutjada per la Transatlàntica, que amb ella poden omplir-se barcos «Tramps» amb bandera estrangera que fan el viatje a Espanya, havent-hi hagut anys que per son costat despatxà 10 i 12 vaixells de molt tonelatge.

S'imposa, per aquesta raó, l'establiment d'un viatje mensual a Nova Iork esclussivament, per lo qual, no sols s'obtindría un increment en el comerç per la facilitat prestada al noli, sinó que s'afavoriría el transport de viatjers i amb això el turisme que avui no fa ús de la línia espanyola per la deplorable deficiencia i antiguitat dels vaixells.

MANUEL VALLS MERINO

Secretari de la Legació a Washington

La reforma agraria a Anglaterra

Constitueix aquest assumpte amb el de l'autonomía d'Irlanda, les dues qüestions que avui mes interessen als anglesos.

El discurs pronunciat recentment a Bedford per Lloyd George i la publicació de l'informe redactat per la Comissió encarregada d'estudiar el problema agrari han donat relleu a aquest assumpte en l'opinió anglesa.

Lloyd George explicà clarament la finalitat de la seva trascendental reforma amb aquestes paraules:

«No'm proposo pas atacar als «landlords» personal ni col·lectivament. Regonec que individualment no són pitjors ni millors que'ls demés ciutadans. Peró afirmo que es impossible tenir confiança il·limitada en la naturalesa humana i que és perillós donar a una classe o a una professió qualsevol, poders absoluts perque quan això ocurreix, inevitablement aquesta classe o professió arriva a abusar.

I lo que anem a fer es posar als «landlords» (lords terratinents) en tal posició que no puguin renovar els abusos que han comès.

La rel del mal està en el monopoli de la terra. Com hi posarem fí? Si un home posseeix una parcel·la de terra, la llei no li demana comptes ni del salari que dona als seus obrers, ni de les hores que aquests treballen ni de l'us que fa de la seva propietat.

En canvi, si posseís una fàbrica, o un ferrocarril, ¿no tindría que sotmetres a les prescripcions llegislatives? Si tingués una mina no li obligaríem a donar a sos manaires un salari mínim?

Perquè aquesta diferencia?

Perquè el mateix Govern, que intervé en la confecció de les tarifes ferroviaries, deixa al propietari de les terres en llibertat de fer lo que vulgui?

Perquè no apliquem al monopoli de la terra als mateixos principis que a altres monopolis?

Segons la darrera llei sobre patents, si un home vol explotar sa invenció d'un modo perjudicial a l'industria, se li retira el privilegi. Perqu èno fer lo mateix Les facultats donades a l'Estat deuràn ésser de coses es precís que l'Estat pugui comprar moltes terres en condicions raonables per a la comunitat i el propietari. Les facultats donades a l'Estat deuràn ésser més amplies quan se tracta de terres incultes o mal utilitzades. En una paraula: és essencial que des de's punts de vista llegislatiu, administratiu i financier, l'Estat pugui actuar amb tota l'autoritat que li correspon, com a mandatari de la nació».

En efecte, les paraules de Lloyd George, amb tot i la seva energía, no fan més que reflexar debilment la realitat. L'agricultura anglesa ve fa temps patint un periode de decadencia, fins al punt de que l'any darrer, sols la quinta part de la farina consumida a Anglaterra era de procedencia nacional, i del reste el 42 % fou importat de les colonies i el 38 % restant de l'estranger.

Els camps anglesos se despoblen. En 1908, d'una población total de 38.000.000 d'habitants no hi havia a Anglaterra i Gales (no comprenent-hi Escocia i Irlanda) més que 1.500.000 persones dedicades a l'agricultura. Si s'afegeix els pescadors i carboners, resulta que la proporció de la población anglesa que viu a l'aire lliure no es más que d'un 8 3/4 per 100 i per a tot el Reialme Unit d'un 13 %. A Bèlgica la proposició es de 21, a Alemanya d'un 35, a França d'un 42 i a l'Austria d'un 60 %. Els metges anglesos afirmen que la llur raça degenera de tant treballar en minas i fàbriques.

Menos de 4.000 persones posseeixen la meitat del territori anglès. La proporció dels propietaris que conreuen llurs terres personalment és ínfima. Es d'un 12 %, mentres que a Bèlgica es d'un 85, a França d'un 60 i a Alemanya d'un 86.

I lo pitjor es que'ls «land-lords» en sa majoría, en lloc de produir les llurs terres, les converteixen en parcs per a criar-hi gamos i faisans i fer-hi casseres.

La comissió encarregada d'estudiar la qüestió agraria, en l'informe que ha publicat asseguría haver comprovat que prop del 60 per 100 de's obrers del camp percebeixen un salari inferior a 23 francs setmanals i que és necessari fixar un tipu de salari mínim de 26 francs, qual establiment anirà a càrreg de comissions locals.

En el cas de que l'augment del salari arrivés per sa quantía a comprometre els negocis dels pagesos, aquests tindràn dret d'apel·lació davant d'un Tribunal especial, que s'encarregarà de determinar en quina proporció deu ésser modificat el tipu del lloguer de les terres per a que pugui l'arrendatari soportar el gravamen del augment del salari, es a dir, que la reforma anirà contra'l propietari, no contra'l pagés, contra l'arrendatari.

La comissió recomana després la creació d'un tribunal especial encarregat de fixar un criteri raonable de preus de lloguer i de garantía als arrendataris contra expulsions injustificades. A judici d'ella, aquest sistema evitaría en molts cassos la operació sempre costosa, del rescat de les terres per l'Estat o per associacions, però fins en aquests casos, el preu del rescat de les terres, el fixaría dit tribunal.

Aquesta es la trascendental reforma, la mes atrevida pot ser que s'hagi donat en nostres temps, que's proposa dur a terme aquest famós, aquest genial home d'Estat anglès que's diu Lloyd George. Tindrem al corrent a nostres lectors del desenrotllo i realització d'aquesta reforma si s'arriba a implantar cosa que's molt possible, malgrat la comprensible i formidable oposició que ha trovat entre els interessats els «landlords» i els seus naturals amics i aliats; els conservadors unionistas anglesos, enemics sistemàtics de l'actual govern radical anglès i especialment i d'una manera casi personal, del seu il·lustre membre el famós estadista galònic.

J. MAS I ROJURA

El Govern i el port de Barcelona

La Cambra de Comerç i Navegació d'aquesta ciutat va dirigir al ministeri de Foment una exposició en la qual consigna el seu criteri sobre alguns dels més importants extrems plantejats en la Reial Ordre que va aprovar les tarifes d'arbitris i serveis d'aquest port i va disposar que s'estudiés la manera de reformarles, a base de disminuir els arbitris que graven a certs articles, especialment al carbó, compensant la disminució d'ingressos ja sigui amb l'aument de l'arbitris sobre totes o algunes de les mercaderies embarcades.

En dit document, després de manifestar la Cambra l'extraordinari interés que li han inspirat sempre els assumptes del port, donada la seva trascendencia en la vida económica del país, i de significar la seva conformitat amb la satisfacció que expressa la Reial Ordre per la forma en que la Junta de Obres del mateix port va cumplir el seu somés en ordre a l'aument d'ingressos, procurant no malmetre els interessos del comerç, exposa l'opinió de que les tarifes d'arbitris que garantitzen empréstits són inalterables; impugna les conseqüencies que en la Reial Ordre se deduxixen de l'afirmació exacta de que dits arbitris no deuen confondre's amb els impostos fiscals i menys en necessitat de no oblidar la variable funció económica dels ports, aixis com la profundíssima alarma que forçosament ha de causar veure que, mentres s'està animant per a lograr que l'Estat impulsi l'exportació, sorgeix l'ameraça d'entrebancar la que s'ha anat creant, mitjansant l'establiments d'arbitris sobre l'embarc de mercaderies en un port com el de Barcelona, fundat, engrandit i sostingut pel sol esforç del seu comerç.

Indica, després, la Cambra que és necessari no gravar l'embarc de mercaderies és sempre una trava a l'expansió económica, una mida contraria a la producció espanyola i un acte renyit amb el régim dels pobles que lluny de gravar l'exportació, l'afavoreixen amb mil diversos expedients.

La Cambra examina després la compensació que, segons la Reial Ordre, ha de concedir-se al port de Barcelona, a canvi de no haver fruit fins fa tres anys una subvenció com la que frueix el port di Pontevedra i inferior en un 50 per 100 a la que percebeix el de Tarragona, sostenint que mentres podría estimar-se com compensació l'augment de la subvenció o la rebaixa de les tarifes, en canvi sols en un llenguatge convencional es pot donar aquell nom al manteniment del «statu quo» a reserva d'agravar més endavant la situació present.

Ratifica la Corporació informant el criteri que reiteradament ha sustentat en contra del règim d'uniformitat de's ports, per considerar que tot lo que tendeixi a desconèixer o menysprenar la seva autonomía administrativa, la independencia de la seva vida comercial i les diferencies naturals que entre els ports existeixen, constituéix un greu error econòmic.

Insisteix també en la seva constant oposició a l'impost de transports i a les relacions que s'estableixen entre aquest i els arbitris de port i marca l'enormíssima distancia que va de la llei de 1900 que va crear aquell impost i va dir que'ls arbitris «no podien excedir» del 50 per 100 de seu import, a la Reial Ordre que va disposar que no's pagui menys» de dit 50 per 100.

Manifesta més endavant la Cambra que anhela vivament que en lo possible se redueixi l'arbitri sobre'l carbó per l'importancia que té la baratura del combustible en una regió com aquesta, d'intensa vida industrial; però que tenint en compte la forma en que s'efectúa la descàrrega del mentat article, adhuc amb el criteri favorable a la rebaixa, no cessarà d'oposar-se a que s'alteri la tradició d'aquest port, que és favorable a la llibertat de la càrrega.

Examinant els principis establerts en la Reial Ordre de 3 de setembre de 1912, al considerar com norma equitativa la de que'ls ingressos locals dels ports cubreixin els gastos permanents i contribueixin en igual proporció que l'Estat a la construcció de les obres noves, manifesta que aquesta norma exigiría que si en el port de Barcelona s'inverteixen anyalment uns 50.000.000 de pessetes en obres d'aixamplament i millorament, el Estat contribuís an aquest gasto amb la meitat, és a dir, amb 2.500.000 pessetes anyals, i no amb 150.000, i que no pot menys que sorpendre que, coneguts els datos, s'obligui a augmentar les tarifes del port de Barcelona per a que'l seu producte alcanci la quantía que senyala l'expressada norma, i, en canvi, l'Estat no augmenti la subvenció, ja que sería de desitjar que, un cop indicada, se'n deduissin totes les conseqüencies:

«El perill major que's vesluma — segueix dient la Cambra — al perllongar les perspectives que ofereixen aques fet i la Reial Ordre objecte d'aquests comentaris és el de l'esterilitat del generós esforç que'l Comerç i la Marina de Barcelona han realitzat per a tenir un port a l'altura de la seva importancia. Més de noranta i un milions de pessetes han pagat aquel's per a tenir aquest port, amb l'esperança de que algún día hauría de resultar-los reproductiu tan quantiós gasto; amb la il·lusió de que, una vegada terminades les obres, i cumplerts els compromisos financiers assegurats amb els arbitris, aquest podríen disminuir considerablement, en benefici del port que oferiría al tràfec una economía notable.» I veus-aquí — afegeix — que ara s'enfonzen totes aquestes esperances al veure lo que's disposa en ordre a la recaudació que s'exigeix an aquest port.

La Cambra exposa que l'assumpte no pot ser mirat únicament des del punt de vista de les relacions dels ports de Espanya entre sí, sinó que és necessari contemplar el conjunt que ofereix la competencia mundial o la mediterrània, quan menys, dels ports de diversos países, sobre tot tractant-se del de Barcelona, que sembla destinat a sufrir la perpètua rivalitat d'alguns dels més importants d'Europa.

Quan es vol examinar aquest problema — termina dient la Cambra — és quan millor es nota el perill d'adoptar una norma fixa i invariable en materies que al cap i a la fí estàn sobjectes a fluctuacions mercantils que no és possible perdre de vista, i l'insignificancia de l'aspiració a recaudar quantitats determinades i tal vegada més de moment, si això ha de ser a costa de la renuncia a un pervindre de grandesa econòmica; sotsmetent, per últim, les seves consideracions al ministeri de Foment amb la seguretat de que no ha de veure's en elles més que un viu desig de que el millor acert inspiri les decisions relatives a un assumpte tan vital per a Barcelona com el pervindre del seu port.

La jornada en l'Art textil

La Cambra Industrial ens ha enviat un exemplar de l'informe que eleva al President de l'Institut de Reformes Socials referent al R. D. de 24 d'agost de 1913, regulador de la jornada en l'industria textil.

En l'impossibilitat de donar «in extenso» el susdit informe, publiquem a titul exclusiu d'informació, les conclusions del mateix, que son les següents:

«Primera: Deberá procederse por el Instituto de Reformas Sociales a una información sobre el estado de las industrias textiles en España, que una vez terminada deberá publicarse.

Segunda: El reparto del horario es facultad patronal y así debe consignarse en el Reglamento.

Tercera: En aquellas poblaciones o localidades en las que, por costumbre, se celebran fiestas tradicionales, podrán aplicarse horarios superiores a 60 horas semanales, siempre que el cómputo de horas de trabajo efectivo no sea superior a 3.000 horas de trabajo anual.

Cuarta: Se fijará en el Reglamento que el trabajo efectivo es el dedicado a la producción, no debiendo, por consiguiente, computarse el tiempo empleado en la limpieza de máquinas.

Quinta: Para las fábricas situadas en los ríos y que tengan establecido el trabajo de noche, el horario anual será de 3.000 horas de día y 2.496 de noche, con el reparto correspondiente entre los días de la semana, si se celebraran las fiestas tardicionales.

Sexta: Se consignará en el Reglamento la facultad de recuperar el trabajo perdido por sequías o avenidas, peró no podrá imponerse jornada superior a la de 66 horas semanales en el trabajo de día y de 51 horas en el trabajo de noche, o la parte correspondiente en las semanas incompletas. Igual facultad se concederá a las fábricas que usen fuerza hidro-eléctrica.

Séptima: Para los que renuncien a recuperar por razón de estajes o avenidas, se les autorizará a repartir en sus horarios samanales un 3 por ciento, o sea 90 horas en trabajo de día y 72 en el de noche, al objeto de asegurar la efectividad del horario de 3.000 horas de día prescrito por el Real decreto, y las de noche autorizadas por la ley.

Octava: Firmar en el Reglamento que cuando no se trate de protegidos (mujeres y niños) la jornada de trabajo nocturno puede ser igual a la de día, o sea la de 3.000 horas prescrita por el Reglamento.

Novena: Siguiendo el ejemplo de las legislaciones extranjeras, para las industrias que manufacturan géneros de novedad o de temporada, obligadas por durante un cierto período del año al «comagne» o paro forzoso, y que en cambio han de forzar el trabajo en otros períodos para atender a los pedidos de oportunidad se les concederá en el Reglamento la facultad de dar mayor duración a la jornada durante los 50 a 70 días de mayor trabajo.

Décima: Se fijará un límite a los aumentos por razón de los destajos, debiendo sólo aumentarse a los obreros que perciban salarios inferiores a 25 pesetas semanales.

Undécima: La base para imponer las multas será un tanto por huso o telar de la fábrica que haya conculcado el Real decreto, peró en ningún caso su cuantía podrá exceder del máximo consignado en la antedicha Real disposición.

Duodécima: Se procederá al estudio de un régimen adaptado de draw-baks para mantener la exportación, sin detrimento de la producción nacional.

Decimotercera. Desde luego se suprimirá el recargo del 10 y 15 por ciento sobre la contribución industrial, en las fábricas que usan como fuerza la caída del agua, y se reducirán las tarifas de contribución.

Decimocuarta: El Gobierno influirá cerca de las Compañías de ferrocarriles para conseguir la reducción de las tarifas de transporte de materiales, primeras materias y productos manufacturados por las fábricas de hilados y tejidos de algodón situadas en los ríos.

Décimoquinta. Respecto a la inspección del trabajo, convendría asegurar la idoneidad del personal que haya de ejercer el cargo, a cuyo efecto debe procurarse recaiga en ingenieros industriales, confiriendose además facultades a las Cámaras de Industria para ejercer la inspección.»

Biblografia

Anuari d'Estadística Social de Catalunya, 1912. Publicació del Museu Social de Barcelona

La publicació d'aquest anuari, primer que s'edita a Catalunya i Espanya, es demostració per si sola de la copiosa i meritoria tasca que està duent a terme el Museu Social de nostra ciutat.

No es pas aquest primer «Anuari» molt voluminós (no passa de 170 planes) però amb tot revela els treballs i fadigues que ha tingut que invertir-hi el personal del Museu, en l'arreplec dels datos que conté, en un país com el nostre on les estadístiques son tant descuidades i on hi ha molta gent, inclús la que's precia de culta i vol exercir predominis socials, que'n fuig amb horror, imposibilitant així moltes voltes la tasca dels llurs pacientíssims confeccionadors.

Diverses voltes l'he feta remacar, per a censurar-la com se mereix, aquesta estúpida resistencia de molt agent, a proporcionar els datos necessaris per a fonamentar-hi estudis científics, dels quals n'es tem tant mancats. Podría jo retreure a aquí casos curiosos que a mi personalment m'han passat i que demostraríen l'intelectualitat de molts.. peró, oblidemho i concretem-nos a parlar d'aquesta pacient i interessantíssima obra editada pel Museu Social de Barcelona.

Naturalment que no és completa ni de bon tros, que s'hi noten deficiencies, que alguns dels datos que conté son massa endarrerits.. Peró tinguis en compte lo que hem dit i que es el primer any de la seva publicació. Aixís, sols lloances merexen sos autors per a que'ls serveixin com no dubtem que serà así — d'encoratjament per a en anys successius completar-lo i perfeccionar-lo, per a que arrivi a posar-se a l'alçaria de les mellors publicacions similars de l'estranger.

Amb tot i lo que hem dit respecte al valor absolut de l'obra, creiem que als nostres lectors que no ho coneguin els interessarà més que els comentaris que nosaltres hi fessim els principals datos que conté i per això usarem del mètode exegetic, ressumint per son mateix ordre, els diferents capitols que compren. Son aquests XXIII, que tracten respectivament de les següents materies:

EXTENSIO SUPERFICIAL, POBLACIO I CENS OBRER. — 32.196'90 kc. té Catalunya, amb una población segons el cens de 1910 de 2.075.033 habitants, dels quals 1.133.883 corresponen a la Provincia de Barcelona, a la qual correspòn també la major densitat de población de Catalunya i d'Espanya, 147 h. per kmc. La densitat mitja de población a Catalunya és de 64 h. per kmc.

El cens obrer de Barcelona, segons el darrer confeccionat per nostre Ajuntament en 1905, acusava un nombre de 144.788 obrers, dels quals 88,210 homes, 34.333 dones, 13,449 nois i 8.796 noies. Aquests datos son avui evidentment incomplets, per lo que's d'esperar la prompte publicació d'un nou cens, conforme te sol·licitat de l'Ajuntament el Grupu català per a la Protecció legal dels treballadors.

EMIGRACIO. — Durant l'any 1912, 18.174 persones s'embarcaren en el port de Barcelona, representant una disminució de 1.466 persones en relació a l'any 1911. En l'«Anuari» se fan molt encertades consideracions respecte a la procedencia de dita población emigratoria.

MORTALITAT PER TUBERCULOSI. — Segons els datos de 1905, la mortalitat per tuberculosi en les 4 capitals catalanes donà els següents tants per 100 Barcelona, 10'78; Girona, 14'86; Lléida, 6'53; Tarragona, 10'81; és a dir, superior excepte Lléida, a's demés de casi tots els Estats d'Europa, excepte França i fins de la proporció mitja que donà Espanya, que fou del 7'26.

Es doncs, puorós en nostra terra, aquest problema.

ACCIDENTS DEL TREBALL.—5.323 n'hi hagueren en 1910, segons datos presos de l'Institut de Reformes Socials, a Catalunya, 11 d'els foren mortals, 5.228 lleus, 10 de pronòstic reservat, 11 greus, i 2 produíren inutilitat permanent.

Naturalment, Barcelona es la que entra en major proporció: 4.569 ella sola.

Conté l'Anuari en aquest capítol, altres interessantíssims quadros respecte als sexes i edats dels accidentats; dies i hores que ocorregueren els accidents; classificacions professionals dels mateixos etc. L'industria que més ne produí fou la dels transports: 1.310, o sigui un 25'73 per 100 del total; després la dels metalls, 1.169 (21'96 %); l'industria de la construcció 1022 (19'19 %) etc. Correspon a Catalunya el 15'33 % dels accidents ocorreguts a Espanya.

ESTADISTICA DE LES SUBSISTENCIES. — Respecte d'aquesta materia, sobre la qual el Museu Social realitza treballs originals encara no empresos en lloc d'Espanya, conté «l'Anuari», extensos, quadres mensuals de variacions de preus, que sentim no poder reproduir.

Direm no més que l'«index number» per a 1912 fou de 99'3.

Ve després un interessantíssim estat sobre la relació entre'l ingrés total i el gasto d'habitació a Barcelona, que proporciona datos que'l nostre Municipi principalment hauría de tenir molt en compte si seriament vol empendre's la tasca indispensable de democratitzar les finances, per a millorar la situació de les classes humils.

EL PÀRO I LA COL·LOCACIO. — Segueixen en l'anunci les estadístiques de la Borsa del Treball de Barcelona (que no comprenen més que'l primer semestre 1912) i les de caràcter professional sostingudes per la Federació Sindical de obreres, el Centre Autonomista de Dependents, l'Institut de Cultura per a la dòna i l'Unió Industrial, totes de nostra Ciutat.

ESTADISTICA DELS SALARIS. — Es pot ser aquest, el capitul més original i més interessant de l'Anuari. Per ell sols meretxería el Museu Social, l nostra entusiasta felicitació. Es un treball interessantíssim, fet segons la classificació de professions preparada per l'Institut Internacional d'Estadística, lo qual evidencia el valor científic de l'estudi.

Comprèn aquest el quadro de professions, hores diaries de treball i salari setmanal en la ciutat de Barcelona, i ve completat pels del treball de domicili de

la dóna a Barcelona i dels jornals d'obrers del camp a Catalunya.

Repetim que és un estudi notabilíssim, que per si sol revela el considerable i meritíssim treball que realitza l'institució editora d'aquesta obra. Tots els aimants dels estudis socials en nostra terra, deuen felicitar-se de que a la fi tinguem aquest estudi, posible base d'altres no menys interessants i indispensables que deuen ferse.

Segueixen algunes notes sobre les variacions en els salaris i en les hores de treball durant l'any 1912, de que n'hagué esment el Museu i venen a continuació els datos referents a

LES VAGUES A CATALUNYA. — Després de l'estadística dels salaris es lo més notable que conté l'«Anuari».

Sense vacilació calificquem aquest estudi del més complet, de més valor científic que s'hagi fet en aquesta materia a Espanya.

Un simpàtic i estudiós escriptor, D. Miquel Sastre venía feia alguns anys, publicant la seva coneguda obra «Las huelgas en Barcelona» interrompuda no sabem perquè fa tres anys; però aquesta obra malgrat la seva valua i importancia, que diverses voltes tenim lloada, resultava sovintment incompleta, per estar indubtablement mancat el Sr. Sastre dels medis necessaris per a donar-li la perfecció per ell desitjada. Ademés el fet de circumscribir-se exclusivament a Barcelona i d'ésser en canvi, l'estudi publicat pel Museu Social extensiu a tota Catalunya, dóna als nostres ulls una superioritat al segón.

L'Institut de Reformes Socials, recullint els datos que li proporcionen les Juntes locals, també publica anuals estadístiques referents a la materia i totals per a Espanya. Però, els seus datos son — desgraciadament — incomplerts, deficientíssims com a fills dels raquitics organismes que els produeixen.

El Museu Social de Barcelona té montat el servei de l'estadística de vagues, d'una manera completíssima casi perfecta. Arreu de Catalunya, te distribuit un competentíssim cos de delegats que l'auxilien en la tasca proporcionant-li els datos sobre'ls conflictes del treball que en les seves poblacions se produeixen, amb arrenjament a questionaris que'l Museu els proporciona.

Per això aquest treball, del qual mensualment se'n dona compte a la premsa de Barcelona, resulta complet i valiosíssim, a l'alçaría dels mellors que s'efectuin al estranger.

Compren aquest capitol, bona part de l'obra, casi una tercera part i compren ademés d'estadístiques corresponents, interessants i documentats historials dels conflictes més importants ocorreguts durant l'any.

Resumint les primeres direm que durant l'any 1912, se produiren a Catalunya 87 conflictes del treball,(dels quals 81 vagues i 6 lock-outs), que afectaren a 297 establiments industrials i a 21.066 obrers, essent 346.046 les jornades de treball perdudes.

El nombre de vaguistes per provincies fou aquest: Barcelona: 16.007 (el 7'6 %) Tarragona, 2.233 (el 10'6 %); Lléida 60 (0'3 %) i Girona, 2.766 (el 13'1 per 100).

El resultat de dites vagues fou aquest: 35 guanyades pels obrers; 36 perdudes; i 14 transigides (que's podría dir també guanyades pels obrers). La industria que donà major nombre de vaguistes fou la de transports (10.282), després les textils (3.481); després la d ela fusta (2.818); l'agricultura (1.290) etc. etc.

Les causes de les vagues foren: 23 per qüestions referents al salari; 12, a hores de treball; 10 a hores de treball i salari, 24 per despido d'obrers; 4 per qüestions d'organització interior del treball; 2 per incumpliments de contractes; 2 pel descans dominical; 4 per solidaritat i 7 per altres diverses noticies.

En els historials de vagues hi trobem les dels cotxers, pellaires, estampadors, cilindraires i aprestadors; litògrafs, joiers i argenters, tintorers i somiers metàlics, o sigui les més importants ocorregudes a Barcelona durant l'any.

ANALFABETISME. — 1.151.100 analfabets hi havia a Catalunya en l'any 1910 o sigui el 58'53 %.

A Espanya es del 63'78, però aquesta petita diferencia entre Catalunya i Espanya no deu pas satisfer-nos, perqué malgrat ella constitueix una enorme taca per a la nostra civilització. Bé és veritat, que molt hi contribueixen gent no catalana.

Repartits per provincia els analfabets són aquests: Barcelona 571.321 o sigui el 54'18 %; Girona, 176.911 o el 59'11 %; Lleida 177.636 ó el 64'69 per 100 i Tarragona, 225.232 o el 66'64 %.

Amb aquest capítul acaba la primera part que'n podríem dir de «fets socials», de l'Anuari. La segona comprèn el moviment de les «institucions socials» catalanes durant l'any estudiat i a aquesta segona part hi dedicarem també nosaltres en la vinenta setmana, un segón artícle, per ésser ja massa extens el que en aquí hi posem punt.

R. NOGUER COMET

Revista bursàtil

El període que correspón avui resenyar, o sigui el comprès entre la darrera crònica que publicarem i la present, ha sigut en primer lloc, d'agitació, Peró com que després de la tempesta renaix la calma a les sesións de fluctuacions accentuades n'han seguit altres, les darreres, d'una inactivitat més propia dels mesos d'estiu que del novembre època, per regla general, en que el negoci acostuma estar ben arrelat i amb major motiu quan hi han factors que constantment mantenen el caliu.

La qüestió internacional, que si bé sembla aclarir-se en Orient s'ennuvola a Mèxic i la situació monetaria en tots els mercats del món, com a factors d'ordre extern, per una banda i la situació econòmica i el problema del Marroc, com a factor d'ordre interior, per altra ocasionaren a son degut temps l'agitació a que'ns referim i han motivat mes tart la inactivitat que registra el mercat actualment.

Malgrat aquesta manca de negoci se transllueix perfectament pels canvis operats cada día, que la intranquilitat o incertesa, va apoderant-se poc a poc d'els rotllos dels valors fins a contribuir a la paralització, allunyant del negoci molts especuladors.

Se comprèn. L'estat econòmic del país va de mal en pitjor. Quant ocupaba la cartera d'Hisenda el señor Suarez Inclán, digueren des d'aquesta secció que no conveníem amb els seus optimismes. La situació la veiem nosaltres més negra de lo que el ministre deia, segons les declaracions que publicava la Premsa, i per això, deiem al escriure una de les darreres cròniques, estant encara al Poder el compte de Romanones; «Veiam si el ministre d'Hisenda que li toqui l'herencia del seońr Suarez Inclán, serà tan optimista com aquest.»

S'ha vist am ben clara la cosa; i ha fet bé el ministre, al detallar amb tota llealtat l'estat precari de l'Hisenda pública. No era posible mantenir en un equivoc a tota la nació.

Però are bé la segona part; se coneix la malaltía, se sab de que prové i precisa, millor dit, urgeig cercar-hi remei.

En aquest punt la Borsa tem, i d'aquí l'incertesa de que parlem més amunt. Se diu, si s'acudirà de nou al vell sistema de l'emprestit, se parla, de si s'efectuarà una nova emissió de Bons del Tresor, dels que el Govern està facultat per a seguir emitint, i els que pregonen aquest darrer recurs no amaguen la seva temesa de que s'augmenti el rendiment are an els titols, en vista del fracás de l'emissió de aquest estiu darrer.

I en tal estat de coses, entra la fantasía en acció, propagant-se els rumors més inverossimils. Se diu, i com a titol de rumor ho transmetrem, que per a limitar gastos al Erari, prompte començarà la repatriació de part de les tropes que tenim en la nostra zona d'influencia del Marroc, en vista de que els voltans de Tetuàn estan ja pacificats.

Lo unic positiu fins are es que els quatres perderen des de la darrera ressenya, més d'un 1'40 per 100 i encara que a darrera hora s'hagin refet un xic el malestar queda bé de manifest.

L'incertesa no queda limitada solsament al rotllo de l'Interin.

També les accions carrilaires sufreixen les conseqeuncies del retrocés que cuida bé de secundar el mercat parisienc.

Avui no obstant, l'acció de la Borsa de Paris sobre la nostra no es tan directa com era temps enrera. Amb seguretat que anys avans, el mercat francès, en lloc de reanudar com ha fet are, el moviment iniciat pel nostre, l'hauría provocat aquell. Obeeix aquest canvi a que París no posseeix tan crescut volum d'acció carrilaires espanyoles com tingui avans en son poder, i com es natural no sent el posecdor major, no pot exercir de plaça reguladora:

A darrera hora també les accions carrilaires revifen son tractament. Malgrat això l'incertesa les domina.

Les obligacions al comptat experimenten també les conseqüencies del desoens general, peró amb menor proporció que les accions a terme.

D'un temps an aquesta part en el rotllo d'obligacions s'observa que hi ha interès en augmentar el tipo de contractació i un cop s'aconseguit això surten algunes vendes, que fan recular de nou lo guanyat avans. Es un recurs dels venedors per a cedir el paper a millors preus.

S'han operat accions bancaries locals, però son tractament no ofereix variants d'importancia.

X

Informació General

NOVES SOCIETATS:

Segons datos del Registre Mercantil, Oficina pública, s'han constituit recentment les següents companyíes mercantils:

G. de Quesada i Comp. S. en C. — Barcelona. — Per a l'explotació d'un sistema d'expendir bitllets de Lotería o Rifa.

Llorent i Comp. S. en C. — Barcelona. — Per a la elaboració i venda de Granulas i comprimits i productes farmaceutics.

Pujolá i Campás. — Barcelona. — Col·lectiva per a un negoci d'imprempta litografía i similars.

Nebots d'Escriu i Bas. — Barcelona. — Col·lectiva per a dedicar-se a l'industria de fundició de ferro.

A Bonnin, S. en C. — Barcelona. — Per 20 anys, per a la compra-venda de mobles i altres objectes.

Pont i Comp. — Barcelona. — Col·lectiva per a la composició mecànica de tipografía.

Pere Fuster en Comandit aper accions. Barcelona. — Per a un negoci de comissions i representacions.

Serratacó i Raurell. — en C. — Barcelona. — Per a dedicar-se al comerç de maquinaria ferramentes i accessoris per a tallers i fundicions.

Ramón Bulet i Comp. — Barcelona. — Col·lectiva per a dedicar-se a treballs de fustería i tot lo relacionat amb dita industria.

Majó i Planas. — Hospitalet del Llobregat. — Col·lectiva per a la fabricació i venda d'olis, grasses per a l'industria i similars.

Francisco Altes S. en C. — Manresa. — Per a dedicar-se al negoci del creossotatge de fusta i venda de posts i travesses.

Salinas i Sabat. — Igualada. — En comandita per a dedicar-se a la fabricació i compra venda de genres de punt.

JUNTES D'ACCIONISTES:

La Societat Anónima Espanyola d'Arques Invulnerables, celebrarà Junta General d'accionistes, el día 25 del corrent en son local, Ronda de l'Universitat 4, Barcelona.

CUPONS, DIVIDENDS, EMISSIONS I AMORTITZACIONS:

La Societat de crèdit Mercantil i la sucursal del Banc d'Espanya, pagaràn a Barcelona, el cupó de venciment 1 de Janer 1914 de la Companyía dels Camins de Ferro del Nord d'Espanya.

SUSPENSIONS DE PAGOS I FALLIDES:

Ha sigut declarats en suspensió de pagaments els següents comerciants:

Pau Castellà i Raventós, de Manresa i «Eduardo, hijo de Cipriano Tejedor S. en C.» de Badalona.

En estat de fallida ho han sigut:

«Ernesto Cabot i Segur», de Barcelona; «J. Doménech e hijo» i son continuador «Magí Domenge», de id, Rosilio Costa, de di, Josep Roca i Companyía, de Manresa i Joan Vila S. en C. de id.

També ha sigut declarada en estat de fallida pel jutjat del districte de l'Oest de Barcelona, la Societat Anónima «La Rabassada», la qual malgrat els princeps (?) egipcis, encar s'ha pogut salvar. Son capital social era de 1.500.000 pts. les accions de les quals 500 d'interès fixe al 5 per 100, i tenía ademés en circulació 1.600 obligacions de 500 pts. una i el 5 per 100 i 2.800 de 2500 pts. a l'interès del 6 per 100.

DENUNCIES I RETENCIONS DE VALORS:

Don J. C. i S. ha denunciat a la Junta Sindical del Col·legi de corredors de Comerç de Barcelona l'extravio del titul del Deute perpetu al 4 per 100 Interior, emissió 1908. Serie F. núm. 28.938, amb cupó 1 Octubre i següents, adquirit segons pólissa.

El jutjat de primera instancia de San Feliu de Llobregat participa a dita Junta la sustracció de les abligacions del Ferrocarril del Nord d'Espanya especials Almansa a Valencia i Tarragona, al 4 %, números 24.601 i 24.602.

FERROCARRILS I TRAMVIES:

Les companyíes de ferrocarrils han sotmés a l'aprovació del Ministeri de Foment els següents progectes de tarifes de transports:

Companyía del Nord — Tarifa temporal de gran velocitat, valedera per 3 mesos, per al transport de fruites, hortalices i llegums fresques. Primera adició a la tarifa especial de petita velocitat núm. 5, incloint-hi els transports de sucre am bi sense condició de carregament.

Companyía de Madrid a Saragça i a Alacant. — Tarifa especial núm. 6, de petita velocitat, per al transport de vins, per vagons complets, que hagin d'ésser obgecte de manipulació i escalonament abans d'arrivar a son destí

Companyíes del Nord i de M. a S. i A. — Tarifa especial de petita velocitat núm 116, per a transports d'olis, grasses, i sos derivats.

Companyía del Nordest d'Espanya. — Tarif ade trasbord a Martorell (empalme) per als transports combinats.

Companyíes del Nord, de Madrid a Cáceres i Portugal i de l'Oest d'Espanya, de Medina del Camp a Salamanca i de Medina del Camp a Zamora i d'Orense a Vigo. — Modificació de la tarifa especial núm. 102, de petita, velocitat per el transport de cereals, farines, llevors, llegums seques etz, compreses expressament en sa classificació.

LO DELS BITLLETS DE BANC

Comentant «El Liberal» de Madrid, el conflicte provocat per la retirada dels bitllets de banc de 25 pessetes, diu entre altres coses lo següent, que per trobar-ho encertat fem nostre:

«Lo que quisiéramos nosotros es que interesándose en el caso los verdaderos interesados, que amén del público en general, son los comerciantes, industriales, banqueros, propietarios. Compañías y empresas, estudiasen particulares y colectividades el problema y las soluciones apropiadas, no para salir con discursos y críticas, sino para tratarlo con el sentido práctico del que no puede ni quiere perder el tiempo.

»Y como ejemplo reciente, citaremos lo hecho en Francia, donde las corporaciones oficiales y privadas, los elementos todos del país formaron una tan copiosa y unánime información, que en ella recogió el ministro de Hacienda y aceptó el Parlamento la doctrina que vistió la ley.»

PUBLICACIONS

«Il·lustració Catalana» — Hem rebut el número 545 d'aquesta magnífica publicació gràfica, única en el seu genre, en català, que surt en la nostra terra. Inserta gravats d'actualitat i un text escullidíssim.

«El Hogar y la Moda». — El número 214 de la revista femenina «El Hogar y la Moda» publica models per a vestits i varis patrons de gran utilitat pràctica.

«La vida gràfica». — Ha arribat a nosaltres el darrer número d'aquesta revista dedicada exclusivament a l'actualitat cinematogràfica.

Com a suplement regala un follet tractant de la pel·lícola «Espartaco» de la casa Pasquali i quatre postals.

«España en Marruecos», pel tinent coronell don Gonsal Calvo, quefe d'Estat Major. Acabem de rebre els quaderns 9 al 28 inclusiu d'aquesta popular publicació que edita sense interrupció la casa Maucci, de Barcelona.

«El Libro Popular». — Diego San José publica en el darrer número d'«El Libro Popular» un conte titulat «En lo mejor de la vida», que és una prova de bon gust i de gracia.

Va il·lustrat el conte amb dibuixos de En Ricard Marín.

Butlletí Comercial

19 de novembre 1913

BORSA DE BARCELONA

Cotisació oficial

	Oper.	Diner	Papel
Londres, 90 dies vista	.....	26'47	.....
— xec	26'97	.....	26'97
Paris, xec	.....	.....	6'33
Madrid y plasses banca, a 8 d. v.	.....	.....	0'30

Efectes públics

	Oper.	Diner	Paper
Deute Int. em. 1903 serie A...	83'40	.....	.....
— — — — B...	82'60	.....	.....
— — — — C...	82'15	.....	.....
— — — — D...	80'80	.....	.....
— — — — E...	79'15	.....	.....
— — — — F...	78'93	.....	.....
— — — — G. H.	85'50	.....	.....
— — — dif. series.	.....	.....	.....
— Amortisable serie A...	99'30	.....	.....
— — — — B...	98'80	.....	.....
— — — — C...	99'00	.....	.....
— — — — D...	93'31	.....	.....
— — — — E...	.....	.....	.....
— — — — F...	.....	.....	.....
— — — dif. series.	.....	.....	.....
— — — serie A...	.....	.....	.....
— — — — B...	.....	.....	.....
— — — — C...	.....	.....	.....
— — — — D...	.....	.....	.....
— — — — E...	.....	.....	.....
— — — dif. series	.....	.....	.....
Títuls Deute Mpal. 1903-4-5...	.....	.....	.....
— — — 1900 A B C	92'50	92'25	92'50
— — — 1907	.....	.....	.....
— — — 1910	.....	.....	.....
— — — 1912	.....	90'50	91'00
— — Maig 1909 Ensts.	.....	.....	.....
— — Abril 1907, Ensxe.	91'00	.....	.....
— — Reforma 1905	89'50	89'50	89'75
— — Mun. de Sarrià	.....	98'75	99'25
Emprèstit Diputació Prov.	98'62	98'50	98'75
Port de Melilla y Xafarines	104'00	103'75	104'25

Obligacions

	Oper.	Dia	Paper
Nord d'Espanya, prior. Barcelona	.....	.....	.....
— Lleida, Reus, Tar.	.....	.....	.....
— Villalba a Segovia	.....	90'00	90'50
— esp. Alm. Val. Tar.	89'25	89'25	89'75
— Osca a Fr.a, alt. lin.	89'50	89'50	90'00
Mins Sant Joan Abadeses	76'00	75'75	76'25
Tarragona a Barc. y Fransa	.....	54'75	55'00
Madrid Sarag. Alic. serie A.	.....	102'25	102'75
— — — B.	98'00	97'75	98'00
— — — C.	88'00	87'85	88'15
— — — D.	85'75	85'63	86'00
Madrid a Barcelona, directes	.....	.....	.....
— — Reus a Roda	51'75	51'50	52'00
Alm Val. y Tarrag., no adherides	.....	.....	.....
— — adherides	.....	72'50	72'75
Med. Zam. Or. Vigo, em 1883	46'50	46'50	47'00
— — — 1893	.....	46'50	47'00
— — serie 3 y 4	.....	73'50	74'00
Astúrias, Gal. y León, 1.a serie	.....	.....	.....
— 2.a serie	.....	.....	.....
Valladolid a Med. de Rioseco	.....	.....	.....
Madrid, Cácer. Port. serie 1.a	.....	99'75	100'25
— — — 2.a	.....	.....	.....
— — — 3.a	.....	.....	.....
— tots els cont. impars.	.....	.....	.....
Basc-Asturià, 1.a hipoteca	.....	.....	.....
— 2.a —	.....	.....	.....
Clotñena a Saragossa	.....	.....	.....
Olot a Girona	.....	.....	.....
Companyia General Tramvies.	.....	.....	.....
— An. Tr. Bar. Ens. G.	.....	.....	.....
— Tr. Bar. S. A. y ext.	.....	88'75	89'25
— Barc. Elec.	.....	95'50	96'00
Companyia Transatlàntica	.....	.....	.....
Canal d'Urgell	77'00	76'75	77'25
Comp. Gen. Aigües Barc.	.....	.....	.....
— — —	.....	.....	.....
Comp. Gen. Tab. de Filipines.	.....	99'00	99'50
— — preferents	.....	.....	.....
Port de Barcelona, em. 1895.	101'37	.....	.....
— — — 1905.	.....	.....	.....
— — Circul. 1909.	.....	.....	.....
— — — 1910.	.....	.....	.....
— — — 1911.	.....	.....	.....
— — — 1912.	.....	.....	.....
Port de Tarragona	.....	.....	.....
Bonos pref.—Comp. reg. Ebre	.....	.....	.....
Societat Catalana Gas	.....	.....	.....
Foment Obres y Construc.	.....	92'75	93'75
Comp. Cotxes y Automòbils	.....	95'25	95'75
Siemens Schuckert, Ind. El. c.	.....	98'00	98'50
Societat Valenciana Elec.	.....	95'00	98'50
Navegació y Indústria	.....	.....	.....
Societat Carbons de Berga	.....	90'75	91'75

Accions

	QUEDA Oper.	Diner	Paper
Banc de Barcelona	.....	.....	.....
Canc Prestams y Descomptes	.....	.....	.....
Catalana General de Crèdit	.....	.....	.....
Societat de Crèdit Mercantil	.....	.....	.....
Comp. Reial Canalisació Ebre.	.....	.....	.....
Ferrocarrils Andaluses	.....	.....	.....

BORSI Y CANVIS

Informació de la casa FILLS DE F. MAS SARDÀ *Rambla del Mig, [illegible]*

Borsí del matí

	Obre	Tanca
Interior fi de mes	78'77	78'85
Alacants idem	93'75	94'05
Nords idem	97'85	98'10
Orenses idem	.....	.....
Colonials, idem	.....	.....
Andalusos, idem	.....	.....
Cotons ... N O.	.....	.....
Catalanes	.....	.....

Borsí de la tarde

	Obre	Tanca
Interior, fi de mes pròxim.	78'98	78'97
Alacants, idem	94'15	94'10
Nords, idem	98'25	98'20
Orenses, idem	.....	.....
Colonials idem	.....	.....
Andalusos, idem	.....	.....
Banc Espanyol de l'Illa de Cuba	.....	.....
Cotons ... N O	.....	.....
Catalanes	.....	.....

Canvis de moneda

Alfonsos	6'00	p. 100
Isabels	9'00	—
Unses	6'50	—
Or de quatre duros	5'90	—
Or de un y dos duros	5'60	—
Dollars	9'90	—
Lliures esterlines	26'70	ptas.
Francs	6'10	p. 100
Marcs	130'25	—

Plaça de Barcelona

Mercats

COTONS

Informació del CENTRO ALGODONERO DE BARCELONA

LIVERPOOL 19 *novembre*

	Anterior Tanca	Avui Obre	2.a	3.a	Tanca
Disponible	7'46	....	....	7'48	...
Octubre-Novembre	7'17	....	....	....	7'18
Novembre-Desembre	7'04	N.	7'07	7'08	7'05
Desembre-Janer	6'02	....	....	....	7'03
Janer-Febrer	6'81	7'02	7'04	7'05	7'02
Febrer-Mars	7'02	....	....	....	7'03
Mars-Abril	7'02	7'04	7'05	7'06	7'03
Abril-Maig	7'03	....	....	....	7'03
Maig-Juny	7'03	7'04	7'06	7'06	7'03
Juny-Juliol	7'03	....	....	....	7'00
Juliol-Agost	6'98	6'98	....	....	6'98
Agost-Setembre	6'82	....	....	....	6'82
Setembre-Octubre	6'56	....	....	....	6'56

ALEXANDRIA, 19 *novembre*

	Ant.-Obre	Avui-Obre	Tanca
Novembre	10'03	N.	10'07
ener	10'19	N.	10'21

NOVA YORK, 19 *novembre*

	Anterior Tanca	Avui Obre	2.a	Tanca
Disponible	13'70	.....	.....	13'70
Desembre	13'42	13'41	13'29	13'30
Gener	13'15	13'14	13'12	13'07
Febrer	13'13	.....	.....	13'05
Març	13'23	13'23	13'19	13'15
Maig	13'18	13'17	13'14	13'11
Juliol	13'10	13'10	13'06	13'02
Agost	12'84	.....	.....	12'95
Setembre	N.	.....	.....	N.

NOVA-ORLEANS 19 *novembre*

	Anterior Tanca	Avui 2.a	Tanca
Disponible	13'18	....	13'41
Desembre	13'24	13'21	13'23
Gener	13'31	13'27	13'36
Març	13'49	13'38	13'30
Maig	13'48	13'42	13'37
Agost	13'46	....	13'39
Setembre	13'47	13'43	13'38

Arribades als ports dels Estats-Units 56,000 bales en 1 dies, contra 34,000 de l'any anterior.

Preus corrents de cotons en rama, donats per la Junta Sindical del Col·legi de Corredors Reials de Comerç de Barcelona, en pessetes els 100 kilograms.

Procedencia	Middling fair	Fully good midd.	Good Middling
N.-Orl.-Texas	198 a 230	191 a 193	188 a 1.8
Altres ports	... a ..	189 a 191	186 a 189
	Fully mid	Middling	Low M.
N.-Orl.-Texas	185 a 187	188 a 183	000 a 000
Altres ports	183 a 185	180 a 182	000 a 000

OLIS D'OLIVA

Informació de la casa J. REGÀS.

Dia 18 novembre

Bultos 115 kilos, fora consums

Andalús, nou	de 113'93 a 117'43	pessetes
Baix Aragó	de 155'50 a 132'83	—
Borges	de 143'50 a 165'25	—
Tortosa	de 133'25 a 151'33	—

Mercat en tendencia a l'alsa

Estació del Bogatell: Existencia	....	8 vagons
— — Arribades	....	0 —

OLIS REFINATS

Encaixos de 5 bidons de 4 litres

Regàs, extravergo	8'50	pessetes caixa
— Superfí	7'50	— —
La Trompeta	6'50	— —

CAFES Y SUCRES

Informació de la casa SMITH GAISSERT Y C.a, *carrer Princesa 62.*

HAVRE, 19 *novembre*

(Cafè good Average)	Obre	Tanca
Desembre	64'50	64'75
Març	65'00	65'25
Maig	65'75	66'00
Juliol	66'25	66'50
Setembre	66'75	67'00

Sostingut.

NOVA-YORK, *Dia 19 novembre*

Cafè (Tipo núm. 7)	Obre	Tanca
Desembre	9'19	.....
Mars	9'58	.....
Maig	9'83	.....
Juliol	10'04	.....

Sostingut.

PARIS, 19 *novembre*

	Obre	Tanca
Novembre	31'87	32'00
4 Janer	32'50	32'62
4 Mar.	32'87	33'12
4 Maig	33'37	33'62

Sostingut.

HAMBURG, 19 *novembre*

Sucre (Base 88 per 100)	Obre	Tanca
Novembre	....	....
Desembre	....	....
Janer-Mars	....	....
Maig	....	....
Agost	....	....

Festa.

LONDRES 19 *novembre*

(Base 88 per 100) Sucre (88)	Obre	Tanca
Gener	9/5 1/2	9/6
Maig	9/9 1/4	9/9 1/2
Agost	9/11 1/4	9/11 3/4

Sostingut

HAMBURG, 19 *novembre*

COURE	Obre	Tanca
Mars	.....	.....
Agost	.....	.....

Festa.

PEBRE

HAVRE, 19 *novembre*

Tellicherry	Obre	Tanca
Desembre	58'00	.....
Mars	59'25	.....
Maig	60'00	.....
Septembre	61'00	.....

Sostingut.

ALCOHOL

Paris		Tanca
Novembre	44'00	44'50
4 Gener	46'50	46'75
4 Maig	47'50	47'75

Sostingut.

LLANA

HAVRE, 19 *novembre*

Bueno Aires	Obre	Tanca
Gener	186'	188'

Calma.

Productes enològics (marca Enol)

Informació de la casa KEGELS I VILA, *Rambla de Catalunya, 32.—Barcelona*

Dia 19 novembre

	Per 100 ks. bultu d'origen	Dta — el kilo
Acid cítric (caixes de 50 k.)	670	6'50
Cilin sulfurós anhidre	....	....
Aciddre de 10 k.	....	2'50
— de 25 k.	....	2'20
— de 50 k	....	2'10
— de 100 k.	...	2'
Acid tartàric (caix 100 k.)	395	4'
Amiant pols per afiltre	490	5'
Carbó decolorant paasta	190	1'50
Carbonat de potassa químicament pur	293	2'50
Celulosa per a filtre	275	3'
Clarificant per a ví negre i	175	2'
— — blanc	299	0'00
Cola de Russia Salianski	...	40'
— de Xina fideus	...	12'55
Filtrolina	150	2'
Fosfat amònic	170	2'50
— bicàlcic	70	05,0
Gelatina fina «plata»	450	5'00
— plaques «medalla d'or»	145	1'50
Metabisulfit de potassa pur	120	1'
Onesocola Coignet	200	2'
Tiatne extra a l'èter	753	8'
— — alcohol	650	7'57
— — en agulles	575	7'29

DROGUES

Informació de la casa VIUDA Y FILLS DE G. BORRÀS Y TRAVESSA, *baixa Antic Born 14.*

Dia 19 novembre

Preus per 100 kilograms franc envàs y estació o moll de Barcelona, salvo variació

	Pessetes
Nitrat de sosa 95 per 100 riquesa y 15/16 per 100 ázoe	35'[illegible]
Sulfat ferro cristallisat	6'[illegible]
— — pols	7'[illegible]
— — cristallisat per 10 tonelades	....
— — pols — 10 —	....
— amònic 20/21 ázoe	42'[illegible]
Clorur potassa 80/85 equivalent a 50/51 per 100 potassa pura	25'[illegible]
Sulfat potassa 90/95 equivalenta 48/52 per 100 potassa pura	29'[illegible]
Superfos at cals mineral 18/20 per 100 àcid fosfòric soluble	6'[illegible]
Superfosfat cals mineral 14/16 per 100 àcid fosfòric soluble	7'[illegible]
Superfos a cal ossos 18/20 per 100	11'[illegible]
Escories Thomas 18/20 per 100 àcid fosfòric soluble	8'[illegible]
Kainita 12/13 per 100 potassa pura	8'[illegible]
Sulfat coure 98/100 puresa	68'[illegible]
Sofre en sacs de 40 kilos el sac	7'[illegible]
— — — 20 — —	2'[illegible]
— flor en sacs de 50 kilos el sac	17'[illegible]
Super osfat cals mineral 14/16 per 100 àcid fosfòric soluble	8'[illegible]

Mercats estrangers

ESTACIO ENOTECNICA D'ESPANYA A CETA

PREUS DE PRODUCTES AGRÍCOLES ESPANYOLS Y ALTRES EN LES PLASSES DE CETA Y MARSELLA

Olis: els 100 kilograms, Borges, de 138 a 145 francs; Aragó, de 000 a 000; Andalusía, de 130 a 135. Tortosa, de 130 a 138.

Alcools: de vi, bon gust, de 140 a 150 francs hectòlitre; de brisa, de 90 a 100; Nord, de 00 a 00; Nord extrafí, de 46 a 48; d'industria, de 00 a 00; cognac, de 00 a 000.

Sucres: de 66 a 68 francs els 100 kilograms cristallisats, 60 a 62; *en entrepot*, de 40 a 42; brut 31 a 33; en brut, blancs, de 31 a 32; de roja 31 29 frcs.

Fruites: peres, de 60 a 80 francs; prèssecs, de 00 a 100; raim, de 35 a 55; pomes de 25 a 40; albercocs, de 00 a 00; cireres, de 00 a 00; magranes, de 75 a 85 el mil; llimones, de 00 a 00 el mil; taronges, de 00 a 00 francs; mandarines, de 00 a 00; melons, de 6,00 a 10 dotzena.

Fruites seques y llevors: ametlles d'Alacant, de 000 a 000; de Cartagena, de 180 a 325; de Mallorca, de 250 a 325; amb closca de Tarragona (mollar), de 120 a 35; de Car agena, de 115 a 135 (vellanes de Tarragona, de 000 a 000; ab closca, de 75 a 85; panses de Màlaga, de 9 a 14 francs la caixa de 10 kilos; de Dènia, de 46 a 50 francs els 100; prunes seques de 000 a 000; figues, de 30 a 35; pinyons, de 200 a 205; cacauets, de 00 a 00 anís de Màlaga, de 80 a 90; comins de 00 a 00 caiola, de 50 a 54.

Legums (verdes y seques): ceves, de 11 a 12 francs; alls de 00 a 00; patates; de 00 a 00; noves de 12 a 13, llantíes, de 30 a 40; mongetes, de 25 a 35; pèsols, de 00 a 00; faves, de 00 a 00; tomàces, de 8 a 12.

Forratges: herm, de 8 a 9 francs; aufals, de 9 a 10; palla, de 3'50 a 4'50; garrofes, de 00 a 00; segó, de 10 a 17 els 100 kilograms.

Surós: els mil, superfí, de 50 a 60 francs; fi, de 40 a 50; ordinari, de 35 a 40.

Varis: safrà, de 135 a 115 francs kilo; pebre molt, dols, de 100 a 150 els 100; mares de vi, de 25 a 35; el grau d'àcid tartàric, de 0'90 a 1'00; tartà en brut, de 00 a 00; el grau de bitartrat, de 0'00 a 0'00.

VINS ESPANYOLS A CETA

Alacant, de 13 a 15 graus, de 00 a 00 francs, hectòlitre; Alacant, de 11 a 12 id. de 32 a 33 id.; id.; Benicarló, de 11 a 12 id., de 32 a 33 id., id. Catalunya, de 10 a 12 id.; de 00 a 00; Priorat, de 11 a 12 id., de 00 a 00; Tarragona (Vendrell), de 12 id., de 00 a 00; Utiel (tipo Aragó), de 11 a 12 id., de 32 a 33; Valencia, de 11 a 12 id., de 32 a 33; Valencia, rosat, de 12 id.; de 00 a 00; Vinaròs, de 11 a 12 id., de 32 a 33; Moscatell (9 a 10° licor), de 15 id., de 00 a 00; Mistela blanca (9 a 10° (licor), de 12 a 15 id., de 00 a 00; Mis ela roja 9 a 10° licor) de 12 a 15 id., de 00 a 00; Vi blanc sec de Valencia, de 11 a 12 id., de 00 a 00 Vi blanc de la Manxa, de 11 a 12 id., de 32 a 34 Vi blanc de Catalunya, de 10 a 12 id., de 32 a 34 de Xerès y Màlaga. ordinaris y superiors, de 50 a 250 francs.

Ceta, 14 novembre de 1913 —El director de l'Estació, *Lluís Arizmendi*.

ESTADÍSTICA COMPARATIVA DE L'IMPORTACIÓ AGRÍCOLA ESPANYOLA A FRANSA EN SETEMBRE DE 1913

VINS.—Durant el passat setbre. Espanya va enviar a Fransa per les diferentes Duanes de la república 340,160 hectòlitres de vins ordinaris y 3,284 de licor, que sumen en conjunt 343,444 hecòlitres En el mateix mes de 1912 nostra importació fou de 86,214 hectòlitres. lo que dona una diferencia a favor de agost de 1913 de 257.233 hectòlitres.

En consum francès de vins espanyols fou durant dit mes de 210,847 hectòlitres, que afegits als, 1.357.808 dels set mesos anteriors sumen 1.357.808 hectólitres, valorats en 1.568,000 francs.

Italia durant l'esmentat mes importà 1.041 hectòlitres contra 397 que va enviar en el mateix mes de 1912.

Al consum francès hi passaren durant el mes de setbre. d'aquest any, 1.859 hectòlitres de vins italians; mentres que'l dels espanyols pujà, com hem dit, a 212,808 hectòlitres.

Argelia importà a Fransa en el mes susdit 225,6 : hectòlitres de vins ordinaris y 1.074 de mostos frescs y misteles.

Tunis importà 3,695 hectòlitres.

Turquía ha importat en el citat mes de setembre 432 hectolitres de vins de licor.

D'altres paisos s'importaren 22,178 hectòlitres de vins ordinaris y 17,058 de vins de licor.

OLIS.—Durant l'esmentat mes arribaren d'Espanya 81,800 kgrms. d'oli. En el mateix mes de 1912 varem importar 565,000 kilògrams o sigui 483,200 mes que en juliol de 1912.

El consum dels nostres olis a Fransa durant dit mes d'aquest any fou de 27,000 kilògrams.

Italia durant l'esmentat mes importà 251,300 kilògrams.

FRUITES.—L'importació de nostres fruites a Fransa durant el mes de setbre. de 1913, ha estat de 4.545,400 kilògrs.

En el mateix mes de 1912, l'importació fou de 1.378,200 kilògrams, resultant una diferencia a favor de agost 1913, de 2.22 ,900 kilògrams.

ARRÓS Y LLEGUMS (verdes y seques).—La seva importació va esser durant el mes de setbre de 1913, de 1.572,700 kilògrams.

SAFRÀ.—En el mateix mes també entraren a Fransa 2,300 kilògrams de safrà.

En resum dels datos que acabem de consignar se'n desprèn que, comparada nostra importació de setbre. de l'any 1912, amb la del mateix mes de 1913, resulta: que ha aumentat en vins 154,607 hectòlitres, y ha disminuit en olis 483,200 kilógrams y ha aumentat en fruites 2.225,800 kilògrams.

El valor total de tots els productes espanyols importats a Fransa, durant els sis mesos de aquest any s'eleva, segons la manera de calcular les estatístiques franceses, a francs 158.268,000 y els productes francesos exportats a Espanya ascendeixen a 94.584,000 francs resultant un benefici a favor d'Espanya de 90.684,000 francs.

CETA. — Per aquest port han vingut d'Espanya durant el mes de setbre. últim 97,497 de hectòlitres de vins ordinaris y 96 de licor y misteles. Havent passat al *consum* 79.809 hectolitres.

CRONICA DE FORA

Informació d'Espanya

(PER TELEFON I TELEGRAF)

Madrid 19 de 9 matí a 12 nit

Campanya dels gremis

Els gremis de Madrid han emprés una campanya de propaganda contra l'alt preu de la llum elèctrica, a qual efecte han sotsmès a votació escrita entre'ls representants una moció que comprén els següents extremes:

Primer. Tancar els establiments a les set del vespre.

Segon. Encendre una sola llum i tancar a les vuit del pespre.

Tercer. No encendre els focos que donen llum a la vía pública.

Quart. Sotscriure les accions que té en cartera l'Electra.

Quint. Demanar al Govern que's declari servei públic el suministre de fluid.

Sisè. Demanar preu industrial per a l'alumbrat exterior.

Funerals

La Reial Academia Espanyola ha disposat celebrar demá solemnes funerals en sufragi del que fou el seu director don Alexandre Pidal.

Reglamantació de la pesca

El diputat a Corts don Pere Seoane i don Ferrán Ag lló, en representació de varies sociétats de pesca de Catalunya, han celebrat una dilatada conferencia, a l'objecte d'unir el esforços dels pescadors galaics, cantábrics y catalans per a la reglamentació de la pesca i la vigilancia de les costes a fi d'evitar la crisi per que passen avui els pescadors gracies als abusos de les arts de arrastre i a la plaga de dofins que infecta nostres mars.

Com resultat d'aquesta entrevista va a emprendre's una campanya de propaganda i altra prop del Govern per alguns diputats i senadors de districtes marítims.

Bilbao. — El director de Navegació i Pesca ha anat aquest matí en automóbil, acompanyat del comandant de Marina, a Bermeo, Ondarroa, Lequeitio i El Anchove. Ha escoltat les informacions dels presidents de les cofraries i dels alcaldes en lo que's refereix a la pesca de «arrastre».

A entrada de fose anirá a San Sebastián i amb el conjunt dels datos adquirits informará al ministre de Marina.

De política

Avui s'ha seguit parlant amb gran insistencia de la próxima unió dels elements reformistes i prietistes; per a lo qual personalitats d'ambdós bándols han donat comença a les negociacions d'intel-ligencia de les que esperen en breu plaç una solució satisfactoria.

L'opinió del senyor Alvárez és la de que el comte de Romanones, a pesar de que als quatre vents ha llençats números aproximats dels diputats amb que ha de comptar en les próximes Corts, tindrá que reduir en l'imposició de la realitat un elevadissim tant per cent en els seus famosos comptes del Gran Capitán.

Amb 40 o 50 diputats podrá declarar-se més que satisfet el comte de Romanones.

Se proposa don Melquiades començar en la próxima setmana la seva campanya de propaganda electoral, comencant per Andalusia (Jaén, La Carolina, etc.), passant després a Extremadura, Asturias i Catalunya, si bé aquí diu que confía molt en la tasca que están realitzant els senyors Zulueta (don Josep i don Luis) i Miró.

Creu el senyor Alvarez que portará al Parlament 20 o 30 diputats reformistes; i una vegada en el Parlament, ja veurem lo que passa;—ha acabat dient.

No obstant, quant se diu respecte a la relació entre reformistes i prietistes, sembla que aquesta no será tal que signifiqui la confusió de les dues agrupacions, ja que'l senyor Alvarez s'ha expressat en aquests termes:

—Ho he dit i repetit mil vegades; el partit reformista no vol amalgames i intel-ligencies amb ningú; apoiará amb entusiasme totes les tendencies liberals que responen a les seves conviccions, peró jamai admetrá intromissions ni s'avindrá a contraure responsabilitats agenes.

El partit reformista, com partit nou, vingué a la vida pública amb elements propis i porta un programa definit.

Ara mateix, en les eleccions municipals, ha demostrat que no necessitava de ningú per a treure els seus candidats.

Comissió de conservadors

Ha arribat a Madrid una comissió de conservadors de les Balears, no podent veure al senyor Maura per haver passat el día al camp.

Rectificació

El senyor Vázquez Mella ha pregat que's rectifiquin alguns conceptes que se li atribuieren en el periódic «Hoy» d'anit, en una interview que celebrá amb un dels seus redactors, car el senyor Mella no ha emés aquests conceptes.

Se refereix la rectificació, entre altres coses que nosaltres no recullim, en lo referent a que hagi aprovat la formació de la col-lectivitat, ja que això no passa d'un projecte que necessita molts detalls abans d'arribar a terme d'aprovació.

La discordia dels conservadors

La Joventut Conservadora de Almería ha enviat al president del Consell el següent telegrama:

«Joventut Conservadora de Almería, entenent que el Govern presidit per vuecencia suposé del veto de les esquerres contra'l gran partit conservador i son il-lustre quefe Maura, condemna moralment desllealtat aquest Govern amb el que romp totes relacions polítiques.

Lo que respetuosament comunico V. E. —President Joventut, Joaquim Navarro».

«La Epoca»

«La Epoca» contesta al senyor Santos Olivera i diu que aquest no ha volgut fer-se carrec de que el partit conservador ha sigut durant deu anys un incondicional auxiliar del senyor Maura i que no s'ha lograt atraure a les masses neutres a la crida que constantment se'ls hi ha vingut fent.

En canvi, el senyor Oliver se preocupa molt de que se l'hagi anomenat neutre i defensa tot el seu article d'avui en «A B C» en substituir aquesta calificació.

Es está que ho fací i no hi há inconvenient en reconéixer-li tota sa actuació des de seu periódic; peró no era això lo que volem deixar sentat en nostre article de l'altre dia, sinó que el partit conservador havía estat durant deu anys l'instrument del senyor Maura per a dirigir cap a la vida pública les corrents de ciutadania en la massa neutra i que aquesta massa no ha respost.

En aquestes dues coses rés ha objecte el senyor Oliver, a que tant repugna la exhibició personal.

I a Catalunya, on se diu que está viva i en acció aquesta corrent, perque hi há aigües caudaloses que segueixen distintes cerques de les que representen els partits nacionals, que succeí sobre això?

I aquest és el segon fet d'aquell article afirmat per nosaltres. Si examinés l'un i l'altre el senyor Oliver s'hauría estalviat la exhibició personal que tant el molesta i que també a nosaltres ens repugna.

Una indemnisació

El ministre d'Instrucció pública ha concedit 7.000 pessetes, en concepte d'indemnització pels desperfectes soferts per la seva escultura «Tras la ilusión», a don Miquel Blay.

Denuncia

Ha sigut denunciat el número d'anit de «España Nueva».

Mort soptada

A la Direcció de la guada civil, a qual centre havía acudit per a presentar-se oficialment el tinent coronel de la guarda civil, don Josep Benavella, s'ha sentit aquest repentinament indisposat.

Les persones que allí es trobaven, l'han vsit vaciar un moment i caure tot seguit desplomat.

Han acudit a prestarli aussili i s'ha avisat a un metge, el qual no ha trigat en presentar-se. El facultatiu ha reconegut al tinent coronel i ha tractat de reanimar-lo per medi d'injeccions, peró desgraciadament el senyor Benavella no ha reaccionat, morint als pocs instants.

El senyor Benavella era actualment jefe de la comandancia de la guarda civil de Almería i marxava a Barcelona.

Instancia desestimada

S'ha desestimat l'instancia demanant que's concedeixi antiguitat per a l'ascens a don Darío Montroig, catedrátic del Institut de Reus.

Nomenaments

S'ha nomenat, en virtut de concurs, ajudant numerari de la secció de ciencies del Institut de Balears a don Enric Cormezano i Vich.

—S'ha nombrat habilitat de la provincia marítima de Palma de Mallorca al comptador de fragata don Ernest Vicente Franch.

Infanta

L'infanta Beatriu se trasladará a Ceuta a fins del prop-vinent mes de desembre.

Ahir sortí per primera volta al carrer l'infantet Atauif, fill dels infants don Alfonç i donya Beatriu.

—El prop-vinent dissapte es esperat a Madrid, procedent de París, l'infant don Lluis d'Orleans.

Contra uns accords

L'Ajuntament de Puigcerdá en 25 d'agost i 10 de setembre de 1909 prengué dos acords, referent el primer a l'abandó de la conservació i cuidado del Passeig i Plaça de Prat; i el segón a la supressió i tancament del camí de Ripoll a la Vall den Llerras, cedint els terrenys que ocupaven els camins suprimits a don Isidor de La Pedraza pel preu de tasació que fixessin els périts, obligant-se aquest ademés a l'arregio pel seu compte del camí immediat a la acequia.

Contra tals acords reclamá don Germán Schierbagk, alegant que tenía algunes finques que comunicaven amb els camins suprimits, i sofria perjudicis per la seva supressió, apart de que se li pribava d'edificar amb fatxada a dits camins.

L'Ajuntament desestimá la reclamació.

S'alcá allavors de l'acord el senyor Schierbagk davant del governador de la provincia, que en 11 de febrer de 1910 desestimá el recurs.

Apel-lá el recorrent davant del Suprem i avui s'ha vist el recurs davant de la sala tercera d'aquest alt tribunal defensant l'apel-lació el senyor Millán i combatent-la el fiscal senyor Golfín i en representació de l'Ajuntament de Puigcerdá el senyor La Cierva.

Butxi ofés

El butxí de l'Audiencia de Madrid had emandat a conclusió al fo'ógrat senyor Alonso, a «España Nueva» i a «Las Ocurrencias», per haver publicat el seu retrat sense el seu consentiment.

Es proposa exigir als demandats una indemnització de danys i perjudicis.

España pintoresca

Tiburci Delgado Vivar ha mort repentinament en el safreig núm. 12 de la ribera del Manzanares.

Els metges de la casa de socorsos han certificat que la mort fou produida per la fam.

—En el carrer de l'Ave-María fou recollit per una parella del cos de seguretat un infeliç pobre que no donava senyals de vida.

Conduit a la casa de socorsos, els metges de guarda conseguiren reanimar-lo després de grans esforços.

Patía fam.

Co sell aplaçat

El Consell de ministre anunciat per a demá, es celebrará passat demá, a dos quarts de sis de la tarde.

Visita

El senyor Dato ha visitat al general Polavieja.

Aquest es troba quasi totalment restablert.

La discordia

Murcia. — Al Circol Conservador s'ha reunit la Joventut del partit, amb assistencia de tots els socis, accordant, per unanimitat, seguir com sempre adherits als senyors Maura i La Cierva.

Cartagena. — La Joventut Conservadora ha telegrafiat al senyor Dato dient-li que romp totes les relacions polítiques amb el Govern per haver nascut del veto de les esquerres contra'l partit conservador.

El President

El president del Consell tampoc ha concorregut aquest matí al seu despatx, perque ha anat a felicitar a l'infanta Isabel qui celebra avui sa festa onomástica i ademés perque ha sigut cridat per la reina donya Cristina.

Per aquesta raó el senyor Dato ha suspés les audicions que tenía en son despatx de la Presidencia

El subsecretari, qui s'ha encarregat de rebre als periodistes, ha dit que les noticies de Riotinto donen compte d'haver entrat tots els obrers al treball, considerant-se per lo tant solucionat el conflicte.

Els propietaris

La comissió de l'Associació de Propietaris que ahir visitá a l'alcalde, ha estat aquest matí al domicili del senyor Dato, conferenciant amb aquest, per a exposar-li sa pretensió de que's deixi sense efecte el cobrament de l'impost sobre les clavegueres.

El president els ha dit que això no és possible per tractar-se d'un accord municipal peró que en lo que resta d'any es procurará suavitzar l'aplicació de l'accord i que des de primer d'any es procurará accedir a l'aspiració de l'Associació de propietaris en aquesta materia.

Del viatge regi

De París no s'han tingut avui noves noticies oficials; sols se sab que'l rei ha assistit a la cassera de Rambouillet.

Lo de Riotinto

El ministre de la Governació ha facilitat al migdia el següent telegrama sobre la situació del conflicte de Riotinto, que li trasmet el governador.

Huelva. — Sense incidents de cap classe s'han presentat aquest matí al treball prop de 4.000 obrers a les mines, peró els de tráfeo no ho an fet esperant a que's resolgui l'incident sobre el capataç, de que vaig parlar ahir a V. E. que espero resoldre d'un moment a l'altre.

A Huelva espero l'arribada del comissionat que va marxar a Riotinto».

Aquesta tarde, amb l'autorització del governador, se celebrará altre miting a la plaça de toros de Huelva, amb objecte de tractar d'arribar a un acord les dues comissions de Huelva i Riotinto i donar per acabat totalment el conflicte.

Homenatge a l'«Azorín»

Uns quants admiradors de l'«Azorín» li dedicarán una senzilla festa el próxim diumenge

Amb el tren de les 10'30 marxarán a Aranjuez, on se celebrará una festa íntima llegint-se quartilles d'En Baroja, Machado (Antoni), Ortega i Gasset Ramón Ginénez i altre

L'homenatge té per objecte recordar al públic literat que l'«Azorín» espera un any llarg a la porta de l'Academia.

Els «chulapos» valentus

Un senyor alemany venía d'una excursió pel Guadarrama, on havía agafat uná serp amb destí a un col-legi alemany de Madrid.

En el cotxe del tren trobá a un compatriota i es posá a parlar amb ell.

Uns toreros que anaven en el mateix cotxe, creient que l'alemany no entenía l'espanyol, començaren a fer-lo objecte de burles i bromes grolleres.

L'alemany aguantá durant una bona estona, peró cansat de burles i per a donar-los un sust, tregué d'un maletí la serp i l'acostá a un dels toreros. Aquests al veure el rep'il començaren a córrer saltant bancs i separacions del vagó, i un d'ells va estar a punt de tirar-se a la vía per la finestreta.

L'alemany recullí la serp i torná a guardar-la en el maletí.

Els impertinents no tornaren a molestar-lo en tot el viatje.

La «Gaceta»

La «Gaceta» publica:

Decret de Gracia i Justicia relatiu al repartiment entre'ls notaris dels instruments públics determinants en e's apartats B i C de la regla primera de l'article quart del decret de 26 de febrer de 1903.

Altre rectificant nomenant jutge de primera instancia del districte de la Concepció de Barcelona a don Rafel Emo de Arcedo, advocat fiscal de la Territorial de dita capital.

Altre idem idem advocat fiscal de la Territorial de Barcelona a don Josep Elías Esteve i Chafer, fisca de la provincia de Osca.

Decret de Governació sospenent en tots els séus efectes fins que's procedeixi a la tramitació proposada per la legailtat vigent, el reglament de procediment administratiu en el ram de Governació, aprovat amb caràcter provisional per reial decret de 26 d'octubre darrer.

Altre sospenent el reglament orgànic d'aquest ministeri, aprovat amb caràcter provisional per reial decret de 26 d'octubre darrer, disposant que continui l'anterior.

Reial ordre concedint exempció de l'impost que grava els béns de les persones jurídiques a favor dels Monteptos: Sant Pere Apòstol, Nostra Senyora de l'Espina, Dolç Nom de Jesús, Santa Eldeguinda, Santa Ernestina, la Purissima i Immaculada Concepció de Nostra Senyora, Santa Llucia Gloriosa, tallers de Sant Alexandre, Nostra Senyora de l'Ampar, de la Verge de la Creu, la Carmelita i Santa Filomena, totes de Barcelona, i L'Unió Palafrugellenca i la Nova Protectora, de Palafrugell. A totes se les exmeix de l'impost.

Disposant s'encarregui de la cátedra d'Algebra de l'Escola de Comerç de Barcelona don Josep Busquets.

Ascensos i nomenaments de personal subalterm dependent del ministeri d'Instrucció pública.

Anunciant que's troba vagant una plaça d'acadèmic de número de la de Medecina.

Concurs per a l'adquisició d'un piano de concert, gran model, per al Conservatori de Música.

Més de la discordia

Valencia. — El senyor La Cierva ha recomenat eficacment que's mantingui de totes maneres la disciplina i s'ajudi al Govern per a que duri forsa la situació conservadora.

En Miró

Ha sortit cap a Barcelona el diputat senyor Miró.

Un altre petard

Anit, a la Plaça d'Isabel II, Recoletos i carrers adjacents se va sentir una formidable explosió.

Al carreró de la Priora, que dóna a la Castellana, va explotar un petard posat al peu d'una reixa.

El petard devía contenir gran quantitat de pòlvora, a judicar per la olor que se'n sentía al lloc dels succés i pels senyals de la fogonada que varen quedar a la paret.

L'alarma en el veinat fou extraordinaria, però no hi hagué cap desgracia per-sonal.

La policía va recullir troços del petard.

El senyor Andrade

Aquest matí ha arribat el governador civil de Barcelona, senyor Andrade.

Aquesta tarde ha conferenciat detingudament amb el ministre de la Governació.

En García Prieto

El domicili del senyor García Prieto és visitadissim pels séus amics.

Entre les visites que ha rebut aquest matí el marquès d'Alhucemas figura la del ministre de la Governació, qui ha conferenciat amb el senyor García Prieto durant més d'una hora.

El senyor García Prieto se proposa portar a cap una organització perfecta de les forces a ell adherides i després emprendrá una activa campanya de propaganda per provincies, acompanyat d'alguns periodistes il-lustres, i personalitats distingides del partit liberal, per a exposar el programa que desitja desenrotllar en lo futur.

De Catalunya

De Tarragona

El tren lleuger que ha sortit d'aquesta ciutat a les tres de la tarde ha topat a l'estació de Sant Vicens amb una máquina i tres vagons que feien maniobres, resultant quinze ferits, que han sigut curats amb medicaments del botiquí de l'estació.

Ha quedat interceptada la vía per Tarragona, per haver quedat xafades les máquines i demés material.

Dintre de pocs dies vindrá el nou Arquebisbe, avui bisbe de Jaca.

El Marroc sagnant

Un accident

Rincón de Medik. — A l'elevar-se cinc aeroplans per les altures de Benkarrich, Laucien i altres punts, un d'ells, tripulat pel capitá Moreno, al passar sobre Mogote, se li ha parat el motor i ha començat a planejar violentament, tement-se una catástrofe, peró una arriscada maniobra de l'aviador ha lograt l'aterrisatge, amb alguna violencia; resultant miraculosament il-lés el capitá Moreno.

Moltes persones han sortit corrent cap a la part esquerra del riu Martín, que és on ha aterrisat l'aviador, suposant que li havía ocorregut una desgracia. Els més suposaven que l'aparell anava pilotat per l'infant Alfons.

El coronell Vives, que pilotava un altre aeroplá, s'ha apropat al lloc de l'incident, ha preguntat al capitá si li havía ocorregut quelcom, i al veure que no havía sofert cap dany ha seguit el seu vol.

6 morts i un ferit

Ceuta. — A l'intentar una descoberta la quarta companyía del primer batalló del regiment del Serrallo a les immediacions de la posició de Axla, es separaren un cabo i set soldats.

El reste de la força entaulá un fort combat essent ferits dos soldats més. El cabo Antoni Verdú Broton i el soldat Josep Esteve Martí, també ferits, seguiren defensant-se valerosament, arribant al cos a cos, car els moros, al veure'ls ferits, sortiren del seu amagatall i els voltaren.

Poc després arribaren forces d'aussili.

Els agressors al veure els esforços tornaren a empendre el tiroteig, peró la força lográ dispersar-los, sens que'ls moros conseguissin emportar-se ni un cartutxo.

Les forces d'aussili reculliren les baixes que eren els soldats Ferrán Giménez, Francisco Martín, Josep Torres, Francisco Bravo i Francisco Agüero, tots pertanyents a la quarta companyía del primer batalló del Serrallo. Els cadavres foren conduits al fort.

També foren conduits, ferits, el cabo Antoni Verdú i el soldat Josep Esteve Martí. Aquest últim morí moments després a conseqüencia de les faridas greus que sofrí en la lluita.

De Rabat

Tánger. — Comuniquen de Rabat lo següent:

El nostre representant consolar don Carles Arjona, acompanyat de la seva esposa i el seu fill i un fill del cónsol d'Anglaterra i del metge espanyol doctor Aguirre, retornaven de Kintra, on, invitats pels francesos, havien anat a presenciar un concurs hípic.

Quan el cónsol i els seus acompanyants arribaren a la porta de Salé amb el propósit d'entrar a Rabat, la trobaren tancada.

Sol-licitaren de la guarda senegalesa que, conforme a lo acostumat en aquests casos, fos oberta la porta. La resposta fou negativa i acompanyada d'insults impossibles de transmetre.

El senyor Arjona, fent valer la seva qualitat de cónsol, pregá que fos cridat el quefe de la guarda. A aquest requeriment contestaren els senegalesos montant els fusells i fent un de ells acció de agredir amb la bayoneta.

Doná això lloc a una escena desagradable, presenciada pel fill del senyor Arjona, noi de curta edat, que implorava clemencia, i per la senyora que sofrí la natural emoció, davant de l'actitut agressiva dels senegalesos.

A la fi aquests tingueren a bé conduir entre baionetes al senyor Arjona i als que l'acompanyaven davant del capitá de la guarda, que era també un negre senegalés, el qual els concedí el beneplácit per a entregar a la población.

Tots els europeus han acudit al domicili del senyor Arjona per a protestar contra aquest fet, i es proposen fer una gestió per a demanar que la población no estigui guardada per senegalesos.

El general Lyantey ha enviat a un ajudant seu al cónsol espanyol, i li ha ofert que serán castigats els autors d'aquest fet.

Un altra víctima

Tetuán. — Ahir un grupu de moros intentá apropar-se al campament de Rincon de Medik amb l'objecte de sorpendre als centinelles, els quals van adonar-sen i els van rebre amb nodrit foc obligant-los a retirar-se.

L'enemic abans de fugir va fer una descárrega cerrada, ferint al soldat del regiment de Córdoba Josep Morales, a la cama dreta.

A pesar de la ferida el soldat se sostingué en el seu lloc disparant contra l'enemic.

En la Clínica del Rincon se li va fer la primera cura, traslladant-se'l després an aquest hospital, on se troba relativament bé.

De Tetuán

Tetuán. — S'ha presentat al cónsul un jove de 18 anys, anomenat Manuel Martín Romero, natural de la provincia de Zamora, copropietari d'una cantina establerta a Rincon de Mediw, qui ha dit que en el mes d'agost va sortir a fer aiguada i el varen sorpendre els moros i se'l van emportar a Jesanen, on ha estat presoner fins el 8 del l'actual, que va lograr fugir.

Els moros el varen tractar bé, donant-li aliment i robes.

El general Marina li ha donat un trajo d'europeu.

Badila, que és l'altre amo de la cantina, es va reservar donar la noticia del segrestament per a obtenir ell sol els rendiments de la cantina.

Despatxos oficials

Ceuta. — Comandant general a ministre de la Guerra.

A Federico, a les quatre, ha fet l'enemic algun dispars, ferint a la cama esquerra al tinent d'artillería Joaquim Sánchez.

Tetuán. — Comandant general a ministre de la Guerra. — Avui s'ha inaugurat el pont semi-permanent de fusta sobre'l riu Martín, a l'objecte de comunicar amb la posició de Uzardin, amb un tram de 20 metres, felicitant al capitá d'enginyers que ha dirigit la construcció.

Melilla. — Comandant general a ministre de la Guerra.

Han arribat avui al poblat de Imaruen 10 homes més que venen a preparar cases per a que tornin les seves families i el bestiar.

Al poblat de Kadur, vei del campament del mateix nom, comencen a arribar dónes i criatures, quedant els homes en el camp per a recollir el bestiar.

Tot el día han sigut lleugerament ostilisades les places de Alhucemas i el Peñón, sense que hi agués cap novetat en elles. D'una i altra banda han contestat tiradors escullits.

El soldat de San Fernando Valentí Llorente, ferit el día 16 ha mort.

D'Alhucemas i el Peñón

Melilla. — Ha fondejat al Peñón el vapor «Virgen de Africa», conduint efectes de guerra, que han sigut desembarcats en bots, sense ser hostilitzats pels moros.

Tot seguit han comensat els treballs de fortificació, ajudant el veinat a transportar els efectes.

Avui han tirotejat el Peñón alguns «pacos», essent contestats per tiradors escullits.

A Alhucemas regna tranquilitat.

Durant la nit passada s'han vist fogueres a les muntanyes de Beni-Burriaquel. Se creu que'ls quefes moros se citen per al zoco del Jemís, que's celebrará demá.

Informació de l'estranger

França

El viatge regi

París. — Els reis d'Espanya, desrés d'esmorzar a l'Hotel dels grans ducs Ciril de Russia, han tornat a l'Hotel on posen.

A les dugues de la tarde han sortit els sobirans espanyols, dirigint-se a l'Elisseu, a complimentar al president de la República i la seva esposa.

L'entrevista, que ha estat molt afectuosa, ha durat vinticinc minuts.

A l'entrada i a la sortida de l'Elisseu ha tributat honors als reis d'Espanya un batalló d'infanteria, amb bandera i música, la qual ha executat la marxa reial espanyola.

Nombrós públic ha aclamat als reis a l'entrar i sortir de l'Elisseu.

A les tres M. i Madame Poincaré han tornat la visita als reis d'Espanya al l'hotel on posen.

—S'ha verificat l'anunciada visita del rei d'Espanya a l'Ajuntament de París.

Don Alfons ha arribat a l'Hotel de Ville, en automòbil a les 3'45, essent rebuta mb aclamacions.

Acompanyat de M. Poincaré, del president del Consell municipal, M. Cassaigne, i d'una comissió de conseller, ha passsat a la sala de sessions, on la seva presencia ha esatt acullida amb aplaudiments i aclamacions pels consellers municipals i els alts funcionaris de la prefectura del Sena.

A la recepció hi han concorregut vaies personalitats, entre elles MM. Pichon i GGeofray i el senyor Villarrutia.

El president del Consell municipal ha entregat al rei dins d'un soperb estoig, un magnific bastó d'èban amb les insignies de la Villa de París incrustades en or.

Seguidament don Alfons ha sigut obsequiat amb un xampany d'honor.

M. Chassaigne ha brindat pel rei don Alfons XIII, pel president M. Poincaré, per la grandesa i prosperitat de la noble nació espanyola i per la vila de Madrid.

Don Alfons ha remerciat amablement aquestes paraules, dient que aquesta visita li recorda el seu primer viatge a París, del que conserva records inesborrables.

Afegí que la capital d'Espanya guarda també inesborrable record de la visita de la Municipalitat de París.

M. Poincaré ha encaixat efusivament amb don Alfons, a l'acabar aquest el seu breu parlament.

El rei ha pres comiats dels consellers municipals, del president de la República i demés personalitats i ha pujat a l'automòbil dirigint-se a l'hotel on posa, on ha arribat a les 4'35.

M. Poincaré ha tornat a l'Elisseu.

París. — El Gran duc Ciril ha preu aquest vespre un banquet al rei d'Espanya.

Hi han assistit, entre altres comensals, el Gran duc Dimitri i el príncep Jordi de Grecia.

La reina Victoria no hi a assistit per trobar-se fadigada.

París. — El rei d'Espanya i el seu acompanyament han assistit aquesta nit al Teatre de la Comedia Francesa.

S'ha representat «Jeux d'amour et d'hasard» i «Les precieuses ridicules».

El rei ha ocupat la llotja presidencial.

A l'entrar a la sala ha sigut acullit amb vísques unánims per tota la concurrencia.

Acompanyaven a don Alfons el gran duc i la gran duquesa Ciril i el príncep Jordi de Grecia.

Don Alfons ha permanescut al teatre fins al final de la representació.

A la porta del teatre s'ha despedit dels grans dues Ciril de Russia i dels príncep de Grecia.

A les 12,5 ha sortit del teatre, dirigint-se en automóvil a l'hotel, on ha entrat a les 12'10

A la plaça del Teatre ha sigut objecte d'una manifestació de simpatía per part del públic que sortía del teatre i que ha rodejat l'automòbil, aplaudint i victorejant al monarca espanyol.

París. — El rei d'Espanya, acompanyat de M. Poincaré, ha marxat aquest matí cap a Rambouillet, on el president de la República ha ofert un acacera en honor del sobirà espanyol.

Amb el rei don Alfons havien sigut invitats per M. Poincaré, el senyor Quiñones, el marquès de Viana, el comte de Grove, MM. Loubet, Fallieres, Pichon i Briand, els generals Florentin i Bruyere, MM. William Martín, Delanney, Hermon, Pujalet i Michel Claveille.

Els invitats han arribat a l'estació dels Invàlids a les 9'15.

Ares 9'30 hi ha arribat M. Poincaré i uns instants després ha arribat el rei, lluint un elegant trajo de cacera.

Don Alfons ha encaixat afectuosament amb M. Poincaré i després de les presentacions de rúbrica han pujat tots al cotxe-saló, decorat ricament amb els colors espanyols, arrancant el tren cap a Rimbouillet a les 9'37.

Rombouillet. — A les 10'25 ha arribat el tren reial.

L'estació estava magníficament decorada.

El rei i M. Poincaré han sigut rebuts per les autoritats.

Un esquadró de coracers ha tributat Ueis honors corresponents.

París. — La comissió de pressupostos de la Cambra de Diputats ha escoltat aquesta tarde als ministres de la Guerra i Hisenda, els quals han exposat que l'emprés il projectat és indispensable per a cubrir els gastos extraordinaris ocasionats per la defensa nacional.

Segons «Le Temps», el ministre d'Hisenda M. Dumont, ha manifestat davant de la comissió de pressupostos que será possible sempre cubrir amb bonos a curt plaç els gastos suplementaris eventuals.

París. A la Cambra de Diputats ha acabat aquesta tarde la discussió del projecte de reforma electoral.

S'han aprovat els darrers articles, substituint, per a cubrir les vagants produides per defunció o dimissió, el sistema de diputats suplents pel d'eleccions parcials, les quals es verificarán cada vegada que estigui vagant la tercera part dels representants de la circunscripció.

Seguidament, per 333 vots contra 225, se ha aprovat la totalitat del projecte de reforma electoral.

Douai. — E. Consell nacional dels minaires, reunit aquesta tarde, ha accordat la vaga general immediata.

Després de la reunió s'ha publicat un manifest en el que'l Consell nacional invita a tots els minaires francesos a declarar-se en vaga immediatament per a obtenir la jornada de 8 hores i la supressió de les llargues tallades, que reclamen des de fa 20 anys i que el Senat els acaba de denegar.

El manifest recomana calma, unió estreta i confiança en la federació.

México

De la revol'a

Nova York. — El comandant del cuiraçat nort-americá «Nebraska», i telegrafía que'l general constitucionalista mexicá Aguilar domina tot el país del Sud del riu Pompo.

El quefe constitucionalista Tanquijo va a ocupar les regions petrolferes i cobrar-ne les rendes.

Nova York. — Segons una informació de Texas la ciutat de Victoria ha sigut presa pels coonstitucionalistes.

El general González, comandant dels constitucionalistes, diu que tota la guarnició de Victoria s'ha fet matar abans que entregar la ciutat.

El combat ha sigut un dels més violents del a revolució actual.

Estats Units

Nova Iork. — El vapor «Luise», conduint un alt funcionari del Canal de Panamá, va travessar ahir el canal de l'Atlàntic al Pacífic.

Austria

Viena. — El projecte de pressupost per a l'any vinent conté un augment en els crèdits militars de 446.640.000 corones, de elles 40 mil-lions per a Marina.

DARRERA HORA

Madrid, 20 de 1 a 3 matinada

Reunió d'ex-ministres

En el domicili del senyor García Prieto s'ha verificat una reunió d'ex-ministres convanit impressions respecte la propera campanya electoral.

L'emigració espanyola

Els periòdics de l'Havana donen compte de l'excessiva emigració d'obrers espanyols, atrets pels anuncias, especialment a la comarca de la Trinidad, resultant després defraduats per l'excessiu nombre de braocers existent i quedant en situació apuradissima.

Mauristes

Una comissió de personalitats conservadores de Mallorca que's troba a Madrid, tampoc ha pogut veure al senyor Maura.

Han declarat que no venen a rebre d'ell orientacions perqué no els precisen, sinó, a mostrar-li incondicional adhesió.

No creuen que En Maura s'hagi retirat de la política, peró encara que la retirada fos definitiva el partit conservador palmesá continuaría elegint-lo diputat.

«El Duende»

La policía treballa per a evitar el duel entre'l periodista Prudenci Iglesias Hermida i l'autor Arniches, i el del senyor Paso amb «El Duende de la Colegiata».

El Consell d'Esta

Demá arribará el duc de Maura per a presidir el Consell d'Estat.

En aquest acte pendrán possessió dels séus càrrecs els nous Consellers.

En Villanueva, declara

S'atribueix a En Villanueva la declaració de que l'acció paral-lela o intel-ligencia entre En Melquiades Alvarez i En García Prieto, si resulta, donará lloc a inesperats acontecimentos a la tornada del rei.

En Dato

A darrera hora de la tarde En Dato ha rebut als periodistes, manifestant-los-hi que no era cert que l'hagués cridat la reina Cristina, sinó que anà a saludar-la expontaniament.

Segons un telegrama que ha rebut de París, la reina Victoria sofreix un catarro grippal, i fa llit.

Lo de México

Segons les darreres notícies rebudes del nostre representant a México, la situació es gravissima.

De Barcelona

Dona cremada

Les poques persones que a primeres hores de la matinada transitaven pel carrer de Sant Ciment, s'adonaren de que d'un pis de la casa situada en el Pati del Pollastre, en sortía fum, causant això la natural alarma en tot el carrer, els veins del qual es despertaren sobressaltats. Sonaren els pitos dels serenos i desseguida es presentaren en aquell lloc les bombes dels quarterets Central i Sant Pau, les quals sortosament no tingueren de funcionar.

En l'escala 4.ª, 4.º pis, primera porta de la citada casa hi habita una dóna de 40 anys anomenada Antonia Molina que per descuit al ficar-se al llit, amb el llum va incendiar algunes robes, propagant-se el foc i sofrint ella les naturals conseqüencies.

Va ser curada al dispensari del carrer de Sepúlveda a la una de la matinada, presentant cremadures en tot el cos, de caràcter greu.

GRAN EMPRESA FUNERARIA

Societat Anónima

40 Sucursals amb teléfon a Barcelona i pobles agregats

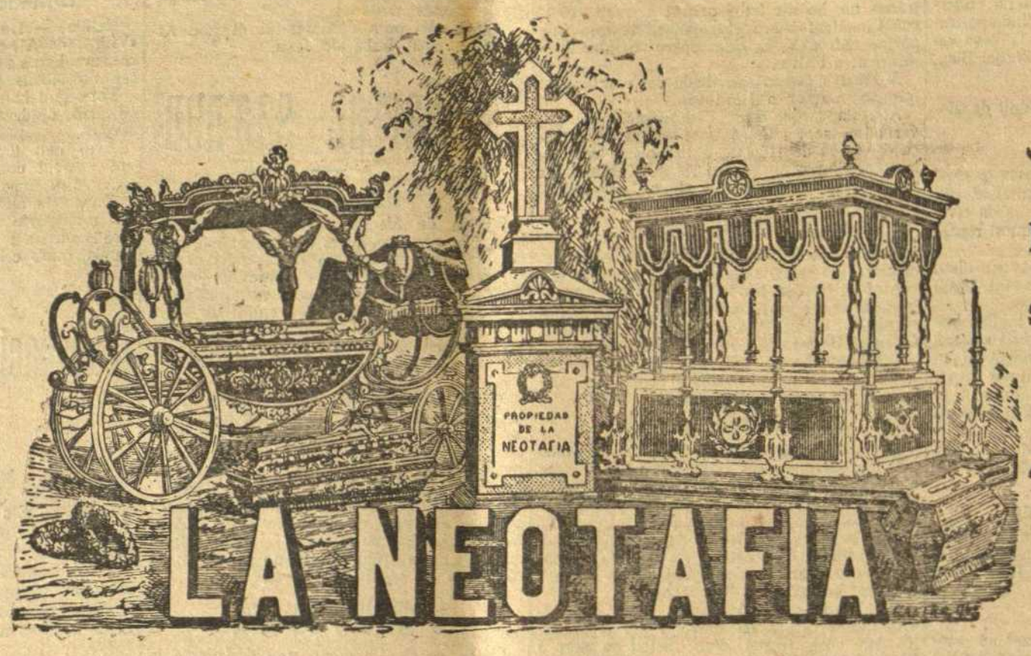

Enterros des de el més sumptuós al més modest; d'aquets des de 25 ptes.

Central: Rambla Catalunya, 29 - Teléfon 397

allers, fábrica i cotxeres: CAMPO SAGRADO, 24 - Teléfon 2.691

Estufa de desinfecció, portátil a domicili, única a Barcelona

Descobriment sensacional

CURACIÓ DE LES MALALTIES DE LA PELL Y TAMBE DE LES LLAGUES DE LES CAMES

La pell - Mals de les cames

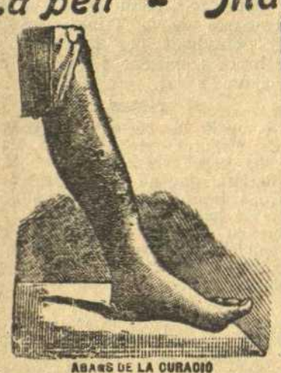

ABANS DE LA CURACIÓ

DESPRÉS DE 15 DIES DE TRACTAMENT

Havem senyalat als lectors d'aquest periòdic el descobriment sensacional del senyor RICHELET, apotecari y químic a Sedàn (Fransa), en lo que toca a les malalties de la pell. Heusaquí la llista d'aquestes malalties que han estat curades després d'alguns dies per aquest tractament meravellós.

Eczema, brians, impetigos, acnes, sarpullidos, prurigos, rojors, sarpullidos tarinàceos, sycosis de la barba, *picors, varias, llagues varicoses y eczemas varicoses de les cames; malalties sifilítiques.*

Aquest meravellós tractament exerceix sa acció tant sobre'l lloc ont se localisa'l mal, com sobre la sang, que després d'alguns dies, se troba transformada y purificada.

Tots els assaigs han tingut bon èxit, y no ha sobrevingut jamai una recaiguda després de la curació.

El preu del tractament és proporcionat a totes les condicions de la fortuna. (Hi ha també un tractament pera nois de tres fins a setze anys.)

El senyor RICHELET acaba d'instalar dipòsits a totes les farmacies y drogueries d'Espanya.

Un follet, en llengua castellana, tractant de les malalties de la pell serà enviat gratuitament pels dipositaris a totes les persones que'l demanin.

Pera obtenir també gratuitament aquest follet n'hi ha prou ab dirigirse AL SR. L. RICHELET, 13, RUE GAMBETTA, SEDAN (FRANSA

BARCELONA.—Senyors Vicens Ferrer y C.ª, Moncada, 1; farmacia y drogueria y la seva sucursal.—Senyors Fills de J. Vidal y Ribas, Moncada, 21, farmacia y drogueria y les seves sucursals.—Doctor Andreu, Rambla de Catalunya, 66, farmacia.—Senyors Uriach y C.ª, Moncada, 20, drogueria; Sanmartí, Montegat, Porta de l'Angel, 14, drogueria.—D. Josep Segalá Batallella, Rambla de les Flors, 4, farmacia, (Centre d'especiàcs) —D. Viladot, farmacèutic.—D. Antoni Serra, farmacèutic.

Preus de suscripció:

Barcelona el mes	1'00 Ptes.
Espanya trimestre	4'50 »
Estranger	9 »

El Poble Català

Diari Federal Nacionalista Republicá

Butlletí de suscripció

Don _____

de _____ carrer _____ núm. ____

se suscriu per un trimestre començant el dia ____ de _____

de 1 ____

FIRMA

_____

NOTA: *Per a suscriure's enviar el present butlletí a l'Administració d'EL POBLE CATALÀ, acompanyant l'import de la suscripció en lliurança de fácil cobrament.*

El A. B. C. Hospital, 121

Máquines per a cosir, garantitzades

Des de 30 pessetes

Accessoris i reparacions

MARIN — OPTIC

Gran assortit en gafes y lentes de cristall de roca de primera classe, a 6 PESSETES. Lentes d'aigua cristall insuperable. Preus rebaixats. Se serveixen amb exactitut y rapidesa els encàrrecs dels senyors metges y oculistes. — Se garantisen els objectes.

ARCS, 3 (JUNT A LA PLASSA NOVA)

Viril Alexandre

Cura l'IMPOTENCIA o debilitat senil ja ha sigui per abusos o per l'edad.—Demanin ollets. SEGALÁ, RAMBLA DE LES FLORS, NUMERO 4

FORA PÈL MOIXÍ

El POLVOS COSMÉTICS DE FRANC treuen en pocs minuts el pèl de qualsevol part del cós, mata ses arrels y no torna a sortir. No irrita'l cutis. Aquest desfiscori es ideal per a les senyores que tinguin pèl moixí (vello) a la cara y brasos, pera que ixí puguin destruirlo. 2'50 ptes. UN POT. — S'envia certificat per correo si per endavant se rebun 3'50 ptes. en LLIURANSA de Giro Mutu o segella de correu.

Farmacia Borrell

CONTE DE L'ASSALT (CARRER NOU), NÚMERO 52 - BARCELONA

DINER en 1.ª hipoteca i sobre valors des de'l 3 per 100 anyal, en lletres a propietaris, industrials i comerciants des de'l 1,2 per 100 al mes.

DINER en 2.ª hipoteca, indefinits parts indivises, i sobre generos, pianos carruatges i tota garantia que convingui. Rambla de Santa Mònica, 4, entresol.

Gramofons, discs i rotlles autoplanos

COMPRA, CANVI i LLOGUER

New-Phono. Ample, 35 - Barcelona i sucursal Plaça Trilla, 4 - Gracia

Esqueles mortuories

SE REBEN

A l'Administració fins a les dos de la tarde

A l'Imprenyta fins a les tres de la matinada

PREUS Y TARIFAS, GEGONS CATALEG

ENOFOSFORINA SERRA

Tónic - Reconstituient - Remineralitzant

Torna la robustesa, l'alegría, la vitalitat i totes les forces perdudes, ja sigui per un excesiu treball mental o bé per altres causes

A. Serra, Pelai, 9

Milers de curacions obtingudes

Tos-Refredats-"Tisis"

Curació radical i segura prenent el **Terinhol,** 5 ptes. frasc

ESTOMEC sá, COR content, usant la

amb els remeis de fama mundial

Dolor - Reuma - Gota

Cura segura amb l'ús de la **Reumaticina,** 4 i 3 ptes.

Digestolina, i parlareu així. -5 pessetes tubo

Punts de venda: Dr. Segalá, Rambla de les Flors, 4; Dr. Serra, Pelai 9; Vda. Alsina, Passatge del Crèdit, 4; Vicens Ferrer; Uriach; Dr. Andreu; Farmacia de la Creu, Escudellers, 75; Viladot; Vidal i Ribas, Sepúlveda, 170, etc.